

NN 102/2017 (18.10.2017.), Zakon o zaštiti životinja

HRVATSKI SABOR

2342

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

Proglašavam Zakon o zaštiti životinja, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 4. listopada 2017.

Klasa: 011-01/17-01/77

Urbroj: 71-06-0/1-17-2

Zagreb, 10. listopada 2017.

Predsjednica
Republike Hrvatske**Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.**

ZAKON

O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom propisuje odgovornost i obveze fizičkih i pravnih osoba radi zaštite životinja tijekom korištenja, što uključuje zaštitu njihova života, zdravlja i dobrobiti, način postupanja sa životinjama, uvjeti koji su potrebni za zaštitu životinja pri držanju, uzgoju, izvođenju zahvata na životinjama, usmrćivanju, prijevozu, korištenju životinja u znanstvene svrhe, držanju životinja u zooškim vrtovima, u cirkusima i drugim predstavama, prilikom prodaje kućnih ljubimaca te postupanje s napuštenim i izgubljenim životinjama, inspeksijski nadzor i prekršajne odredbe.

Pravni akti Europske unije

Članak 2.

Ovaj Zakon sadržava odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

1. Direktivom Vijeća 83/129/EEZ od 28. ožujka 1983. o uvozu koža nekih mladunaca tuljana i proizvoda od njih u države članice (SL L 91, 9. 4. 1983.)
2. Direktivom Vijeća 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se drže u svrhu proizvodnje (SL L 221, 8. 8. 1998.)
3. Direktivom Vijeća 1999/22/EZ od 29. ožujka 1999. o držanju divljih životinja u zooškim vrtovima (SL L 94, 9. 4. 1999.)
4. Direktivom Vijeća 1999/74/EZ od 19. srpnja 1999. o minimalnim uvjetima za zaštitu kokoši nesilica (SL L 203, 3. 8. 1999.)
5. Direktivom Komisije 2002/4/EZ od 30. siječnja 2002. o registraciji gospodarstava u kojima se drže kokoši nesilice, obuhvaćenih Direktivom Vijeća 1999/74/EZ (SL L 30, 31. 1. 2002.)
6. Direktivom Vijeća 2007/43/EZ od 28. lipnja 2007. o utvrđivanju minimalnih pravila za zaštitu pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa (SL L 182, 12. 7. 2007.)
7. Direktivom Vijeća 2008/119/EZ od 18. prosinca 2008. o utvrđivanju minimalnih uvjeta zaštite teladi (SL L 10, 15. 1. 2009.)
8. Direktivom Vijeća 2008/120/EZ od 18. prosinca 2008. o utvrđivanju minimalnih uvjeta za zaštitu svinja (SL L 47, 18. 2. 2009.)
9. Direktivom 2010/63/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2010. o zaštiti životinja koje se koriste za znanstvene svrhe (SL L 276, 20. 10. 2010.).

Područje primjene

Članak 3.

- (1) Ovaj se Zakon primjenjuje na sve životinje kralježnjake.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka ovaj se Zakon primjenjuje i na glavonošce iz razreda *Cephalopoda* koji se koriste u znanstvene svrhe.
- (3) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na gospodarenje lovištem i divljači.
- (4) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na ribolov.

Pojmovi

Članak 4.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *analgezija* je postupak smanjenja ili isključenja osjećaja boli u životinja, koji se provodi sredstvima posebne namjene

2. *anestezija* je farmakološki izazvano nesvjesno stanje karakterizirano kontroliranom, reverzibilnom depresijom središnjeg živčanog sustava, a to stanje karakteriziraju analgezija, hipnoza (lijekom uzrokovano stanje sna), mišićna relaksacija (smanjenje mišićnog tonusa) i gubitak refleksa
3. *cirkusi i predstave sa životinjama* su predstave koje organiziraju pravne ili fizičke osobe u kojima sudjeluju i životinje, a čija je svrha zabaviti publiku
4. *divlje životinje* su sve životinje, osim domaćih životinja, kućnih ljubimaca, službenih životinja i radnih životinja
5. *dobavljač* je svaka fizička ili pravna osoba, osim uzgajivača životinja koje se koriste u znanstvene svrhe, koja nabavlja životinje radi njihova korištenja u pokusima ili u znanstvene ili obrazovne svrhe, za proizvodnju bioloških pripravaka te za uporabu njihovih tkiva, organa i trupova, uz zaradu ili bez nje
6. *domaće životinje* su životinje koje je čovjek pripitomio i udomaćio i koje uzgaja radi proizvodnje hrane, hrane za životinje i nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi (u daljnjem tekstu: nusproizvodi) te u druge gospodarske svrhe
7. *izgubljena životinja* je životinja koja je odlutala od vlasnika i on je traži
8. *kirurški zahvati za potrebe provođenja pokusa na životinjama* (u daljnjem tekstu: kirurški zahvat) su operativni postupci i instrumentalne tehnike pri kojima se obavlja rez na koži, sluznicama ili vezivnom tkivu
9. *korisnik* je svaka fizička ili pravna osoba koja koristi životinje u pokusima, za proizvodnju bioloških pripravaka te koja usmrćuje životinje u svrhu korištenja njihovih organa, tkiva i trupova, uz zaradu ili bez nje
10. *kućni ljubimci* su životinje koje čovjek drži zbog društva, zaštite i pomoći ili zbog zanimanja za te životinje
11. *laboratorijske životinje* su pokusne životinje koje se uzgajaju u svrhu korištenja u pokusima ili u znanstvene ili obrazovne svrhe te za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja i za proizvodnju bioloških pripravaka, i to: miš (*Mus musculus*), štakor (*Rattus norvegicus*), zamorac (*Cavia porcellus*), zlatni hrčak (*Mesocricetus auratus*), kineski hrčak (*Cricetulus griseus*), mongolski skakač (*Meriones unguiculatus*), kunić (*Oryctolagus cuniculus*), pas (*Canis familiaris*), mačka (*Felis catus*), sve vrste primata koji ne uključuju čovjeka, žaba (*Xenopus laevis, tropicalis*) i *Rana (temporaria, pipens)* i zebrica (*Danio rerio*)
12. *ministar* je ministar nadležan za poslove veterinarstva
13. *načelo 3R* je skup načela zamjene korištenja pokusnih životinja metodama koje ne zahtijevaju njihovu uporabu, uporabe što manjeg broja pokusnih životinja i poboljšanje uvjeta uzgoja i nabave pokusnih životinja te provođenja pokusa
14. *nadležno tijelo* je ministarstvo nadležno za poslove veterinarstva
15. *napuštena životinja* je životinja koju je vlasnik svjesno napustio, kao i životinja koju je napustio zbog više sile kao što su bolest, smrt ili gubitak slobode te životinja koje se vlasnik svjesno odrekao
16. *nezdržljive životinje* su životinje koje, pri zajedničkom držanju, mogu jedna drugoj prouzročiti neželjenu breedost, ozljede ili smrt
17. *objekt za potrebe korištenja životinja u znanstvene svrhe* (u daljnjem tekstu: objekt) je svaka instalacija, zgrada, skupina zgrada ili drugi prostori, a može uključivati prostor koji nije u potpunosti ograđen te pokretnu opremu
18. *odobrenje pokusa* je odobrenje koje donosi nadležno tijelo za provođenje pokusa na životinjama u okviru projekta
19. *omamljivanje životinje koja se usmrćuje* (u daljnjem tekstu: omamljivanje) je svaki dopušteni namjerno provedeni postupak koji dovodi do gubitka svijesti i osjetljivosti bez boli što traje do smrti životinje
20. *opasne životinje* su životinje koje zbog neodgovarajućih uvjeta držanja i postupanja s njima mogu ugroziti zdravlje i sigurnost ljudi i životinja te koje pokazuju napadačko ponašanje prema čovjeku
21. *pokus* je postupak koji uključuje bilo koju invazivnu ili neinvazivnu uporabu životinja u pokusne ili druge znanstvene svrhe, s poznatim ili nepoznatim ishodom, ili u obrazovne svrhe, koji životinji može prouzročiti određenu razinu boli, patnje, stresa ili trajnog oštećenja u jednakoj ili većoj mjeri od uboda igle izvedenog u skladu s dobrom veterinarskom praksom
22. *pokusne životinje* su životinje koje se koriste ili su namijenjene uporabi u pokusu ili u obrazovne svrhe te za proizvodnju bioloških pripravaka i koje se usmrćuju u svrhu korištenja njihovih organa, tkiva i trupova, zajedno s larvalnim oblicima koji se hrane samostalno i fetalnim oblicima sisavaca od zadnje trećine njihova uobičajenog razvoja te životinje koje su na ranijem stupnju razvoja, ako je životinja ostavljena na životu nakon tog razvojnog stupnja, a vjerojatno je da će zbog provedenih pokusa osjećati bol, patnju, stres ili trajno oštećenje nakon što je dostigla taj razvojni stupanj. Pokusne životinje su i glavonošci iz razreda *Cephalopoda* koji se koriste ili su namijenjeni korištenju u pokusima
23. *posjednik životinje* (u daljnjem tekstu: posjednik) je svaka pravna ili fizička osoba koja je kao vlasnik, korisnik ili skrbnik stalno ili privremeno odgovorna za zdravlje i dobrobit životinje
24. *prijevoz* je premještanje životinja prijevoznim sredstvom u nekomercijalne svrhe, uključujući postupke pri polasku i dolasku na krajnje odredište
25. *primati koji ne uključuju čovjeka za potrebe znanstvenih istraživanja* su vrste životinja koje uključuju čovjekolike majmune, majmune Starog svijeta i majmune Novog svijeta
26. *prirodno stanište divljih životinja* je stanište u slobodnoj prirodi u kojem obitavaju divlje životinje
27. *projekt* je program rada koji ima definiran znanstveni cilj i uključuje jedan ili više pokusa
28. *radne životinje* su psi koji služe kao tjelesni čuvari i čuvari imovine, psi vodiči slijepih i oni koji služe za pomoć, psi tragači i psi koji služe obavljanju drugih poslova, kopitari i druge životinje kojima se čovjek služi za obavljanje drugih poslova, osim proizvodnje
29. *sklonište za životinje* (u daljnjem tekstu: sklonište) je objekt u kojem se smještaju i zbrinjavaju napuštene i

izgubljene životinje gdje im se osigurava potrebna skrb i pomoć

30. *službene životinje* su životinje koje imaju licenciju za rad i služe za obavljanje poslova pojedinih državnih tijela

31. *snimanje* je postupak izrade snimke u komercijalne svrhe u kojima se upravlja životinjama tijekom njihova nastupa

32. *sputavanje* je primjena postupaka za sputavanje pokreta životinja da bi se životinje pošteđjele svake boli, patnje, straha ili uznemiravanja koje se može izbjeći pri rukovanju životinjama

33. *transfuzija krvi* je proces prenošenja krvi ili krvnih produkata iz krvožilnog sustava jedne životinje u krvožilni sustav druge životinje

34. *transplantacija organa* je medicinski postupak odstranjenja tkiva ili organa iz tijela životinje davatelja radi presađivanja u tijelo životinje primatelja, u svrhu produženja ili spašavanja života primatelju

35. *usmrćivanje* je bilo koji namjerno provedeni postupak koji dovodi do smrti životinje

36. *utrke pasa* su utrke pasa koje se organiziraju u svrhu ostvarivanja dobiti

37. *uzgajivač životinja koje se koriste u znanstvene svrhe* (u daljnjem tekstu: uzgajivač) je svaka fizička ili pravna osoba koja uzgaja, odnosno drži laboratorijske životinje radi njihova korištenja u pokusima ili za korištenje njihovih tkiva, organa ili trupova u znanstvene ili obrazovne svrhe ili u svrhu proizvodnje ili prije svega u tu svrhu uzgaja druge životinje, uz zaradu ili bez nje

38. *uzgoj divljači* je uzgoj životinja koje se kao slobodno živuće u prirodi u skladu s posebnim propisima o lovstvu smatraju za divljač

39. *zahvat* je postupak koji dovodi do oštećenja ili gubitka dijela tijela životinje osjetljivog na bol ili promjene u koštanoj strukturi

40. *zoološki vrt* čine prostori i nastambe u kojima pravne ili fizičke osobe obavljaju djelatnost predstavljanja i zaštite životinja i njihovih staništa te čija je stalna izložba osnovana radi promicanja zaštite životinja i prirode kroz edukaciju, istraživanje i rekreaciju, a otvorena je za javnost najmanje sedam dana godišnje.

(2) Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI

OSNOVNE ODREDBE O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

Zabranjeni postupci u svrhu zaštite životinja

Članak 5.

(1) Zabranjeno je životinje usmrćivati, nanositi im bol, patnju i ozljede te ih namjerno izlagati strahu i bolestima protivno odredbama ovoga Zakona.

(2) Zabranjeno je:

1. uzgajati životinje tako da trpe bol, patnju i strah te ih namjerno ozljeđivati, protivno pravilima struke odnosno najnovijim znanstvenim dostignućima

2. uvoziti i prodavati životinje koje potječu iz uzgoja iz točke 1. ovoga stavka

3. pri uzgoju životinja povećavati agresivnost životinja selekcijom ili drugim metodama

4. huškati životinje na druge životinje ili čovjeka ili ih obučavati na agresivnost, osim pri školovanju službenih pasa i za potrebe sportske radne i lovne kinologije prema kinološkim standardima pod vodstvom osposobljenih osoba

5. obučavati životinje za borbe, organizirati borbe životinja, osim tradicionalnih natjecanja bikova ili sudjelovati u njima uz obveznu suglasnost i prisustvo veterinarskog inspektora, posjećivati ih i oglašavati te u vezi s borbama organizirati kladenje i sudjelovati u kladenju

6. davati žive životinje kao nagrade u igrama na sreću

7. koristiti tehničke uređaje, pomoćna sredstva ili naprave kojima se u obliku kazne utječe na ponašanje životinja, uključujući bodljikave ogrlice ili sredstva za školovanje koja uključuju uporabu električne struje ili kemijskih tvari, čijim korištenjem se uzrokuje bol

8. organizirati utrke pasa

9. davati stimulanse ili druge nedopuštene tvari životinjama kako bi se poboljšao njihov nastup na sportskim natjecanjima ili na predstavama

10. koristiti nedopuštene stimulanse i tvari u svrhu bržeg rasta i prirasta životinja te povećanja fizičkih performansi životinja

11. koristiti životinje za filmska i televizijska snimanja, oglašavanje, izložbe, smotre, natjecanja ili predstave ako ih se pri tome prisiljava na ponašanje koje kod životinja izaziva bol, patnju, ozljede ili smrt

12. prisiljavati životinje na ponašanje koje kod njih izaziva bol, patnju, ozljede ili strah protivno odredbama ovoga Zakona

13. izlagati životinje nepovoljnim temperaturama i vremenskim uvjetima, protivno prihvaćenim zoohigijenskim standardima za pojedinu vrstu ili nedostatku kisika, čime se kod životinja uzrokuje bol, patnja, ozljede, strah ili smrt

14. davati životinjama hranu ili tvari čije uzimanje uzrokuje bol, patnju, ozljede, strah ili smrt

15. prisiljavati životinje na uzimanje određene hrane ili tvari, ako to ne odredi doktor veterinarske medicine u veterinarsko-zdravstvene svrhe ili u svrhe pokusa ili ako nije znanstveno opravdano

16. zanemarivati životinje s obzirom na njihovo zdravlje, smještaj, ishranu i njegu

17. životinjama odsijecati dijelove tijela koji su osjetljivi na bol protivno odredbama ovoga Zakona

18. hraniti životinje živim životinjama, osim ako je isto potrebno za preživljavanje životinje te ako se time oponašaju uvjeti u prirodi

19. ograničavati kretanje životinjama na način koji im uzrokuje bol, patnju, ozljede ili strah protivno odredbama ovoga Zakona

20. omamljivati, klati ili usmrćivati životinje u ritualne svrhe
  21. uzgajati životinje u svrhu proizvodnje krzna
  22. uvoziti kože i proizvode od kože mladunaca određenih vrsta tuljana u komercijalne svrhe
  23. držati u zatočeništvu dupine i ostale morske sisavce iz porodice *Cetacea*, osim u svrhu liječenja, oporavka i zbrinjavanja te kao službene životinje
  24. ubadanje životinja, stiskanje, natezanje ili savijanje dijelova tijela ili vješanje životinja, osim ako se radi o postupcima u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1099/2009 od 24. rujna 2009. o zaštiti životinja u trenutku usmrćivanja (SL L 303, 18. 11. 2009.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1099/2009) te udaranje, potapanje ili gušenje životinja na drugi način, bacanje ili namjerno gaženje životinja prijevoznim sredstvima
  25. korištenje životinja za spolni odnos, kao i s tim izjednačeni postupci ili bilo kakvi drugi postupci sa životinjama radi zadovoljavanja spolnih potreba čovjeka
  26. izlaganje životinja vatri, vrućim predmetima, nagrizajućim ili otrovnim tvarima te drugim fizikalnim ili kemijskim djelovanjima protivno odredbama ovoga Zakona
  27. čupanje perja živoj peradi
  28. pucanje u životinje bez obzira na vrstu oružja ili sprave za pucanje, osim za potrebe omamljivanja ili usmrćivanja životinja u skladu s odredbama Uredbe (EZ) br. 1099/2009 i u svrhu zaštite sigurnosti ljudi i životinja
  29. bacanje petardi na životinje ili drugih pirotehničkih sredstava, osim u interventnim situacijama kada se u skladu s posebnim propisima provodi rastjerivanje životinja
  30. korištenje za rasplod životinja koje nisu spolno zrele i koje nisu završile svoj rast, životinja nakon odbijanja mladunčadi koje se još nisu oporavile te korištenje bolešću iscrpljenih, ozlijeđenih životinja ili životinja koje nisu spremne za parenje
  31. korištenje kopitara za izvlačenje trupaca iz šuma i iznošenje ogrjevnog drva, osim u teško pristupačnim područjima gdje to nije moguće bez korištenja kopitara
  32. trčanje životinja privezanih uz motorno prijevozno sredstvo koje je u pokretu
  33. držanje životinja u svrhu ukrašavanja prostora u ugostiteljskim i trgovačkim objektima, osim:
    - u objektima registriranim za prodaju kućnih ljubimaca
    - ako se životinjama osiguraju primjereni uvjeti držanja i onemogućiti uznemiravanje
  34. držanje i korištenje divljih životinja u svrhu prikazivanja javnosti, osim u zoološkim vrtovima te u skladu s člankom 60. stavkom 5. ovoga Zakona
  35. izlaganje pasa s kupiranim ušima i repovima, osim lovačkih pasa
  36. parenje domaćih pasa i domaćih mačaka s divljim životinjama iz prirode ili uzgoja
  37. zajedničko držanje nezdružljivih životinja
  38. držati u zatočeništvu medvjede (svi *Ursidae*), osim u zoološkim vrtovima i skloništima.
- (3) Iznimno od stavaka 1. i 2. ovoga članka, dopušteni su postupci:
1. koji se primjenjuju zbog veterinarsko-zdravstvenih razloga ili se zbog drugoga razloga poduzimaju radi zaštite životinja
  2. koji se provode u svrhu kontrole bolesti ljudi i životinja
  3. koji se provode u svrhu suzbijanja štetnika
  4. kontrole kretanja životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje uporabom elektrošokova te postavljanje električnih ograda za životinje
  5. koji se provode u pokusne svrhe uz znanstveno opravdanje
  6. usmrćivanja vatrenim oružjem uzgojene divljači u oborima kad životinje nije moguće sputati u svrhu klanja ili bi takav postupak ugrozio sigurnost i zdravlje ljudi odnosno životinja
  7. omamljivanja ili usmrćivanja opasnih životinja kada je potrebno osigurati sigurnost i zaštitu ljudi ili životinja
  8. radi označavanja odnosno usmrćivanja životinja u svrhu zaštite okoliša ili očuvanja prirodne ravnoteže.
- (4) Detaljnija pravila o zabrani uvoza koža i proizvoda od koža mladunaca određenih vrsta tuljana u komercijalne svrhe iz stavka 2. točke 22. ovoga članka naredbom uređuje ministar.

Zaštita životinja pri držanju i uzgoju

Članak 6.

- (1) Posjednik ne smije:
  1. napustiti domaću životinju, kućnog ljubimca ili uzgojenu divlju životinju i druge životinje koje drži pod nadzorom
  2. uzgojenu ili othranjenu divlju životinju privremeno ili stalno naseliti u slobodnoj prirodi ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru
  3. nanositi bol, patnju i ozljede životinjama pri školovanju.
- (2) Posjednik mora pravodobno zatražiti veterinarsku pomoć i osigurati zbrinjavanje bolesnih ili ozlijeđenih životinja, veterinarsku pomoć pri porodu ako je potrebna i osigurati odgovarajuću njegu bolesnih, ozlijeđenih i iscrpljenih životinja.

Obveza pružanja pomoći životinji

Članak 7.

- (1) Svatko tko ozlijedi životinju mora joj pružiti potrebnu pomoć, a ako to nije u mogućnosti sam učiniti, mora joj osigurati pružanje pomoći.
- (2) Ako nije moguće utvrditi tko je ozlijedio životinju, pružanje potrebne pomoći životinjama mora organizirati i financirati jedinica lokalne samouprave na čijem je području životinja ozlijeđena.
- (3) Ako se utvrdi vlasnik ozlijeđene životinje, troškove iz stavka 2. ovoga članka snosi vlasnik.

Zaštita životinja pri obavljanju zdravstvene zaštite i zootehničkih zahvata

Članak 8.

Svi operacijski i zootehnički zahvati na životinjama, osim onih iz članka 9. stavka 4. ovoga Zakona, moraju se obavljati uz primjenu anestezije ili analgezije u skladu s posebnim propisima iz područja veterinarstva i pravilima struke.

Izvođenje zahvata na životinjama

Članak 9.

(1) Zabranjena je djelomična ili potpuna amputacija pojedinih dijelova životinjskog tijela osjetljivih na bol te uklanjanje ili uništavanje dijelova organa ili tkiva ili cijelih organa ili tkiva uključujući:

1. označavanje životinja protivno posebnim propisima iz područja veterinarstva
2. rezanje ušiju i repa pasa, uklanjanje i rezanje dijelova kandži mačaka osjetljivih na bol, rezanje glasnica i drugi zahvati kojima se utječe na cjelovitost tijela životinje.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka:

1. djelomična ili potpuna amputacija ili uklanjanje ili uništavanje dijelova organa ili tkiva ili cijelih organa ili tkiva životinjskog tijela dopušteno je ako je prethodno provedena anestezija, a u postoperativnom tijeku analgezija, i to:

- ako za pojedine zahvate postoje veterinarsko-zdravstveni razlozi, uključujući postupke za utvrđivanje bolesti
- za potrebe transplantacije organa
- radi provođenja pokusa na životinjama
- u svrhu kontrole razmnožavanja životinja, smanjenja agresivnosti životinja, zbog načina uzgoja životinja
- u svrhu označavanja životinja
- u svrhu uzimanja tkiva životinja za analize

2. djelomična ili potpuna amputacija ili uklanjanje pojedinih dijelova životinjskog tijela osjetljivih na bol dopušteno je u zootehničke svrhe uključujući trajnu sterilizaciju ako se takvim postupkom sprječava bol, patnja i samoozljeđivanje životinja ili ozljeđivanje drugih životinja ili zbog sigurnosnih razloga te kod lovačkih pasa u skladu s kinološkim standardima, uz primjenu analgezije.

(3) Zahvati kod kojih bi životinja mogla patiti ili trpjeti jaku bol smiju se izvoditi samo nakon analgezije odnosno anestezije i uz postoperativnu njegu.

(4) Anestezija ili analgezija se ne provodi:

1. kada bi opasnost od anestezije ili analgezije bila nerazmjerna dobrobiti koja iz nje proizlazi
2. pri označavanju životinja, osim kada je to potrebno zbog sigurnosti osobe koja provodi označavanje
3. pri pojedinim dijagnostičkim i terapijskim postupcima u skladu s pravilima struke
4. pri transfuziji krvi osim za potrebe dobrobiti životinja
5. pri uzrokovanju veće boli anestezijom ili analgezijom nego samim zahvatom
6. ako je kontraindicirana pokusnim rezultatima koji se pokusom žele utvrditi.

Zaštita životinja pri usmrćivanju

Članak 10.

(1) Zabranjeno je životinje usmrćivati protivno odredbama ovoga Zakona.

(2) Zabranjeno je usmrćivanje pasa i mačaka u svrhu proizvodnje hrane i drugih proizvoda.

(3) Za usmrćivanje životinja koriste se sredstva posebne namjene u skladu s posebnim propisima iz područja veterinarstva i postupci prema pravilima struke.

Uvjeti za usmrćivanje životinja

Članak 11.

(1) Usmrćivanje životinja može se provesti ako:

1. bi liječenje životinja bilo dugotrajno i povezano s patnjama, a ishod liječenja neizvjestan
2. je životinja dostigla visoku starost te joj otkazuju osnovne životne funkcije
3. životinja boluje od neizlječive bolesti
4. je takav postupak prijeko potreban zbog provođenja mjera kontrole bolesti u skladu s posebnim propisima iz područja veterinarstva, posebno onih koje mogu ugroziti ljude ili nanijeti velike gospodarske štete
5. se takav postupak provodi u svrhu zaštite okoliša ili očuvanja prirodne ravnoteže
6. se takav postupak provodi u svrhu zaštite zdravlja i sigurnosti ljudi i životinja te zaštite imovine
7. je takav postupak potreban za provedbu članka 49. stavka 3. i članka 58. stavka 3. ovoga Zakona
8. se provodi u svrhu suzbijanja štetnika
9. je životinja koja se drži i uzgaja u svrhu proizvodnje bolesna ili ozljeđena, a životinju nije moguće liječiti ili bi korištene stvari utjecale na ispravnost proizvoda za ljudsku potrošnju
10. je potrebno u svrhu provođenja pokusa na životinjama te u svrhu proizvodnje bioloških pripravaka odnosno nakon provedenog pokusa ili korištenja životinje za proizvodnju bioloških pripravaka
11. je potrebno u svrhu rada ili obrazovanja na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja
12. se takav postupak provodi u svrhu dobivanja proizvoda od životinja koje se uzgajaju i drže u svrhu proizvodnje
13. životinja trpi jaku i neotklonjivu bol
14. je razlog dobrobit životinje
15. je životinja uzgojena za korištenje u pokusima, ali se neće koristiti u predviđenom pokusu ili nekom drugom pokusu, a nije ju moguće udomiti pa se zato smatra suvišnom pokusnom životinjom ili ako je takav postupak potreban zbog dobrobiti pokusne životinje

16. je potrebno zbog viška jednodnevnih pilića ili embrija u kokošjim jajima

17. je životinja opasna za okolinu.

(2) O usmrćivanju životinja u slučajevima:

– iz stavka 1. točaka 1., 2., 3. i 13. ovoga članka odlučuje vlasnik životinje na temelju prethodnog mišljenja doktora veterinarske medicine

– iz stavka 1. točaka 4., 5., 6., 7. i 17. ovoga članka odlučuje veterinarski inspektor

– iz stavka 1. točaka 8., 9., 12. i 16. ovoga članka odlučuje vlasnik životinje

– iz stavka 1. točaka 10., 11. i 15. ovoga članka odlučuje doktor veterinarske medicine

– iz stavka 1. točke 14. ovoga članka odlučuje doktor veterinarske medicine ili veterinarski inspektor.

(3) Ako se vlasnik životinje ne može utvrditi ili nije dostupan, o usmrćivanju životinja u slučaju iz stavka 2. podstavaka 1. i 3. ovoga članka odlučuje doktor veterinarske medicine.

(4) Životinje može usmrtniti samo doktor veterinarske medicine ili stručno osposobljeni veterinarski tehničar pod nadzorom doktora veterinarske medicine, osim u slučajevima:

1. usmrćivanja životinja koje se uzgajaju i drže u svrhu proizvodnje

2. usmrćivanja životinja u svrhu provođenja pokusa te u svrhu proizvodnje bioloških pripravaka

3. usmrćivanja životinja za korištenje njihovih organa, tkiva i trupova u svrhu provođenja različitih postupaka ili u svrhu obrazovanja

4. suzbijanja štetnika

5. kada je nužno bez odgađanja usmrtniti životinju koja trpi jaku i neotklonjivu bol

6. kada je usmrćivanje potrebno zbog očuvanja prirodne ravnoteže u skladu s posebnim propisima o zaštiti prirode

7. kada je usmrćivanje potrebno zbog sigurnosti i zaštite ljudi ili životinja te zaštite imovine ili okoliša.

(5) Vlasnik životinje bez odgađanja mora osigurati usmrćivanje životinje koja trpi jaku i neotklonjivu bol.

Uvjeti prijevoza životinja

Članak 12.

(1) Zabranjeno je prevoziti životinje tako da im se prijevozom uzrokuje bol, patnja, ozljede ili smrt koje je moguće izbjeći.

(2) Pri prijevozu životinja potrebno je udovoljiti sljedećim uvjetima:

1. prijevozna sredstva moraju se konstruirati, izraditi, održavati i njima se mora upravljati tako da se izbjegne ozljeđivanje i patnja životinja te zaštiti njihova sigurnost

2. u prijevoznim sredstvima tijekom putovanja mora biti osigurano primjereno prozračivanje te životinje moraju biti zaštićene od nepovoljnih vremenskih utjecaja

3. uvjeti prijevoza životinja moraju se redovito provjeravati i održavati

4. za životinje se mora osigurati dovoljna podna površina da životinje mogu leći, ležati i ustati te visina tako da životinje mogu stajati u prirodnom položaju

5. životinjama se u odgovarajućim razmacima moraju osigurati voda i hrana te prikladan ležaj koji će osiguravati udobnost i primjereno upijanje fekalija

6. životinjama se tijekom putovanja treba osigurati odgovarajuća skrb

7. tijekom prijevoza životinja koje žive u vodi, a prevoze se u primjerenim spremnicima, mora se osigurati dovoljna količina vode odgovarajuće temperature i kisik, ovisno o potrebama pojedine vrste životinja

8. visokobrede ženke u zadnjoj četvrtini bređosti i ženke u prvih tjedan dana nakon poroda ne smatraju se sposobnima za prijevoz, osim ako je potrebna veterinarska pomoć.

DIO TREĆI

ZAŠTITA ŽIVOTINJA KOJE SE KORISTE U ZNANSTVENE SVRHE

Rješenje o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika

Članak 13.

(1) Uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju osigurati odgovarajući smještaj pokusnih životinja i skrb o njima, označavanje i identifikaciju pokusnih životinja, vođenje evidencija i izvješćivanje nadležnog tijela o uzgoju, nabavi i korištenju pokusnih životinja.

(2) Uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju prije započinjanja obavljanja djelatnosti uzgoja, nabave i korištenja pokusnih životinja nadležnom tijelu podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika.

(3) Ispunjavanje uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, po podnesenom zahtjevu iz stavka 2. ovoga članka, utvrđuje stručno povjerenstvo koje pruža stručnu pomoć radi donošenja rješenja o zahtjevu iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Nadležno tijelo o zahtjevu iz stavka 2. ovoga članka odlučuje rješenjem, kojim se odobrava uzgajivač, dobavljač ili korisnik, ako uzgajivač, dobavljač ili korisnik ispunjavaju uvjete iz stavka 1. ovoga članka te uvjete glede prostora i objekta u kojima su smještene životinje, opreme, naprava, izobrazbe i osposobljenosti osoblja te ako osigura veterinarsko-zdravstvenu zaštitu i njegu životinja, uklanjanje nusproizvoda i stručnu osobu odgovornu za dobrobit pokusnih životinja.

(5) Obrazac zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka, način uzgoja, nabave i korištenja pokusnih životinja u skladu sa stavkom 4. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Važnije promjene

Članak 14.

- (1) Za svaku važniju promjenu strukture ili funkcije objekta u kojem su smještene pokusne životinje, a nakon donošenja rješenja iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona, koja može negativno utjecati na dobrobit životinja, uzgajivač, dobavljač ili korisnik moraju podnijeti zahtjev nadležnom tijelu radi odobravanja takve promjene.
- (2) O zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka nadležno tijelo donosi rješenje.
- (3) Obrazac zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Ukidanje rješenja o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika

Članak 15.

- (1) Ako se tijekom inspekcijskog nadzora utvrdi da uzgajivač, dobavljač ili korisnik više ne ispunjavaju uvjete iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona, veterinarski inspektor određuje mjere i rok za uklanjanje nepravilnosti u skladu s člankom 79. ovoga Zakona.
- (2) Ako utvrđene nepravilnosti iz stavka 1. ovoga članka ugrožavaju dobrobit životinja, veterinarski inspektor će uzgajivaču, dobavljaču ili korisniku zabraniti rad do uklanjanja nepravilnosti.
- (3) Ako uzgajivač, dobavljač ili korisnik u određenom roku ne uklone utvrđene nepravilnosti iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, nadležno tijelo ukida rješenje iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona te briše uzgajivača, dobavljača ili korisnika iz upisnika koji vodi nadležno tijelo u skladu s člankom 29. ovoga Zakona.
- (4) Za vrijeme trajanja zabrane rada iz stavka 2. ovoga članka i po ukidanju rješenja iz stavka 3. ovoga članka, uzgajivač, dobavljač ili korisnik moraju na vlastiti trošak osigurati dobrobit životinja.
- (5) Učestalost inspekcijskih nadzora iz ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Povjerenstvo za dobrobit životinja uzgajivača, dobavljača i korisnika

Članak 16.

- (1) Uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju osnovati povjerenstvo za dobrobit životinja čija zadaća je savjetovati osoblje u vezi s dobrobiti životinja, skrbi, nabave i korištenja životinja te provođenja načela 3R.
- (2) Savjeti, mišljenja i odluke povjerenstva za dobrobit životinja iz stavka 1. ovoga članka moraju se voditi u pisanom obliku i čuvati najmanje tri godine.
- (3) Uzgajivači, dobavljači i korisnici moraju u povjerenstvo za dobrobit životinja iz stavka 1. ovoga članka imenovati doktora veterinarske medicine i osobu odgovornu za dobrobit životinja, a korisnici uz doktora veterinarske medicine i osobu odgovornu za dobrobit životinja moraju imenovati znanstvenog člana.

Korisnik

Članak 17.

- (1) Pokus može provoditi samo korisnik koji ima rješenje o odobrenju iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona i čiji je projekt odobrilo nadležno tijelo.
- (2) Prije provođenja pokusa korisnik mora nadležnom tijelu dostaviti zahtjev za odobrenje projekta.
- (3) Uz zahtjev iz stavka 2. ovoga članka korisnik mora priložiti mišljenje povjerenstva za dobrobit životinja iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona i mišljenje osobe odgovorne za dobrobit životinja iz članka 16. stavka 3. ovoga Zakona.
- (4) Nadležno tijelo potvrđuje korisniku primitak zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka, odmah po primitku podneska, uz naznaku roka iz članka 18. stavka 2. ovoga Zakona, u kojem se donosi rješenje o odobrenju projekta, elektroničkim putem na adresu elektroničke pošte navedenu na zahtjevu.
- (5) U slučaju primitka nerazumljivog ili nepotpunog odnosno neurednog zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka, nadležno tijelo u roku od sedam dana od primitka zahtjeva zaključkom koji se dostavlja elektroničkim putem upozorava na to korisnika i određuje rok od 30 dana u kojem je korisnik dužan otkloniti nedostatak, uz upozorenje na pravne posljedice ako to u određenom roku ne učini, a rok iz članka 18. stavka 2. ovoga članka počinje teći u trenutku predaje urednog zahtjeva nadležnom tijelu.
- (6) Obrazac zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka te sadržaj mišljenja iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Rješenje o odobrenju projekta i produljenju projekta

Članak 18.

- (1) Rješenje o odobrenju projekta donosi nadležno tijelo po podnesenom zahtjevu iz članka 17. stavka 2. ovoga Zakona, a na temelju prethodne procjene projekta o osnovanosti i opsegu predloženog projekta koju provodi Etičko povjerenstvo za zaštitu životinja koje se koriste u znanstvene svrhe (u daljnjem tekstu: Etičko povjerenstvo) te mišljenja Etičkog povjerenstva iz članka 36. ovoga Zakona.
- (2) Nadležno tijelo donosi rješenje o odobrenju projekta u roku od 40 radnih dana od dana zaprimanja urednog zahtjeva, a kada je to opravdano zbog složenosti i višedisciplinarnosti naravi projekta, rok se može produljiti za dodatnih 15 radnih dana, o čemu nadležno tijelo prethodno obavještava podnositelja zahtjeva.
- (3) Rješenjem o odobrenju projekta moraju se utvrditi sljedeći podaci:
- naziv i sjedište te OIB korisnika i broj odobrenja prema rješenju iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona
  - ime i prezime te OIB osobe odgovorne za provođenje projekta
  - ime i prezime te OIB osobe odgovorne za usklađenost projekta s rješenjem o odobrenju projekta
  - ime i prezime te OIB osobe odgovorne za dobrobit životinja
  - ime i prezime te OIB imenovanog doktora veterinarske medicine
  - ime i prezime te OIB voditelja projekta i voditelja pokusa
  - mjesto provođenja projekta s nazivom, adresom i OIB-om pravne ili fizičke osobe u čijem objektu se provodi projekt
  - posebni uvjeti pod kojima je dopušteno provoditi pokus
  - o retroaktivnoj procjeni projekta iz članka 19. stavka 2. ovoga Zakona i

– rok trajanja projekta.

(4) Rješenje o odobrenju projekta izdaje se na ograničeno razdoblje s obzirom na svrhu projekta, a najdulje na pet godina.

(5) Iznimno, nadležno tijelo može rješenjem produjiti rok iz stavka 4. ovoga članka najdulje do pet godina, po podnesenom zahtjevu korisnika.

(6) Detaljna pravila prethodne procjene projekta iz stavka 1. ovoga članka te uvjete za produženje roka trajanja projekta iz stavka 5. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Posebni projekti

Članak 19.

(1) Za višestruke generičke projekte koje provodi isti korisnik i koji se provode za ispunjavanje zahtjeva određenih posebnim propisima o proizvodnji, stavljanju na tržište i održavanju proizvoda/tvari na tržištu, uključujući ocjenu sigurnosti i rizika za hranu i hranu za životinje, proizvodnju bioloških pripravaka ili proizvodnju u dijagnostičke svrhe prema utvrđenim metodama izdaje se jedno rješenje o odobrenju projekta.

(2) Retroaktivnu procjenu projekta provodi nadležno tijelo na temelju dokumentacije korisnika i mišljenja Etičkog povjerenstva iz članka 36. ovoga Zakona.

(3) Retroaktivnu procjenu projekta i sadržaj dokumentacije iz stavka 2. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Obveze korisnika

Članak 20.

(1) Korisnik mora:

1. pokuse provoditi prema rješenju o odobrenju projekta

2. osigurati da se pokusne životinje po završetku pokusa liječe ili usmrte ako je usmrćivanje potrebno zbog dobiti životinja

3. spriječiti uginuće pokusne životinje kao konačni rezultat pokusa ako je moguće i zamijeniti uginuće prijevremenim usmrćivanjem pokusne životinje

4. osigurati da se pokusna životinja koja je već bila korištena u jednom ili u više pokusa koristi u novom pokusu samo uz poštivanje propisanih uvjeta, a osobito se mora voditi računa o težini prethodnih pokusa i novoga pokusa te zdravstvenom stanju pokusne životinje

5. dostaviti nadležnom tijelu godišnje izvješće o provedenim pokusima

6. čuvati dokumentaciju o pokusima najmanje pet godina.

(2) Korisnik podnosi nadležnom tijelu u skladu s člankom 17. ovoga Zakona zahtjev za odobrenje svake izmjene projekta, koja nije sukladna rješenju o odobrenju projekta iz članka 18. ovoga Zakona i koja može negativno djelovati na dobrobit životinja, o čemu nadležno tijelo donosi rješenje.

(3) Uvjete za izmjene projekta iz stavka 2. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Ukidanje rješenja o odobrenju projekta

Članak 21.

(1) Nadležno tijelo rješenjem ukida rješenje o odobrenju projekta iz članka 18. stavka 1. ovoga Zakona ako korisnik provodi pokus u suprotnosti s odobrenjem projekta i time ugrožava dobrobit životinja ili ako pokus ne provodi u skladu s člankom 24. ovoga Zakona.

(2) Ako utvrđene nepravilnosti ne ugrožavaju dobrobit životinja, veterinarski inspektor će korisniku odrediti mjere i rok za njihovo uklanjanje u skladu s člankom 79. ovoga Zakona.

(3) Ako korisnik u određenom roku ne otkloni utvrđene nepravilnosti iz stavka 2. ovoga članka, nadležno tijelo ukinut će rješenje o odobrenju projekta.

(4) Korisnik iz stavka 1. ovoga članka može ponovo podnijeti zahtjev za odobrenje projekta tek po isteku tri mjeseca od izvršnosti rješenja o ukidanju rješenja o odobrenju projekta.

Voditelj projekta i pokusa

Članak 22.

(1) Za provođenje projekta u skladu s odobrenjem projekta odgovoran je voditelj projekta.

(2) Za provođenje pokusa u skladu s odredbama ovoga Zakona odgovoran je voditelj pokusa.

Svrhe u koje se mogu provoditi pokusi

Članak 23.

(1) Pokusi se mogu provoditi samo u svrhu:

1. temeljnih istraživanja

2. translacijskih ili primijenjenih istraživanja s bilo kojom od sljedećih namjena:

– izbjegavanje, prevencija, dijagnosticiranje ili liječenje bolesti, lošeg zdravstvenog stanja ili drugih nepravilnosti ili njihovih učinaka kod ljudi, životinja ili biljaka

– ocjena, otkrivanje, reguliranje ili promjena fizioloških stanja kod ljudi, životinja ili biljaka

– dobrobit životinja i poboljšanje proizvodnih uvjeta za životinje koje se uzgajaju i drže za poljoprivredne potrebe

3. bilo koje namjene iz točke 2. ovoga stavka pri razvoju, proizvodnji ili ispitivanju kvalitete, učinkovitosti i sigurnosti lijekova, prehrambenih proizvoda i hrane za životinje te drugih tvari ili proizvoda

4. zaštite prirodnog okoliša radi zaštite zdravlja ili dobrobiti ljudi ili životinja

5. istraživanja usmjerenih na zaštitu vrsta

6. visokog obrazovanja u skladu s člankom 30. ovoga Zakona ili izobrazbe za stjecanje, održavanje ili unaprjeđivanje strukovnih vještina

7. forenzičkih ispitivanja.

(2) Nadležno tijelo potiče razvoj alternativnih pristupa u svrhu osiguranja podataka metodama koje ne uključuju korištenje životinja u pokusima ili koriste manji broj životinja ili koji uključuju manje bolne postupke.

(3) Korisnik mora pri planiranju projekata u obzir uzeti podatke država članica Europske unije prikupljene u pokusima koji su provedeni u skladu s propisima Europske unije, a iznimno, nadležno tijelo može odobriti udvostručavanje pokusa samo radi zaštite javnog zdravlja, sigurnosti ili okoliša.

(4) Pokusima se ne smatraju: neeksperimentalna poljoprivredna praksa, neeksperimentalna klinička veterinarska praksa, veterinarska klinička ispitivanja potrebna za izdavanje odobrenja za stavljanje veterinarsko-medicinskih proizvoda u promet, praksa koja se provodi u svrhu priznatog uzgoja životinja i praksa koja se provodi ponajprije za potrebe identifikacije životinja.

(5) Kriterije razvrstavanja pokusa pravilnikom propisuje ministar.

Uvjeti za provođenje pokusa

Članak 24.

(1) Pokus se mora provoditi pod sljedećim uvjetima:

1. u okviru odobrenog projekta
2. u prostorima korisnika, osim ako nadležno tijelo iznimno dozvoli odstupanje na temelju znanstvenih dokaza i spoznaja
3. na životinjama u općoj ili lokalnoj anesteziji, osim ako je isto neprihvatljivo s obzirom na svrhu pokusa te uz korištenje analgezije ili druge primjerene metode kojom će se patnja i tjeskoba životinja svesti na najmanju moguću mjeru

4. na laboratorijskim životinjama koje su uzgojene za korištenje u pokusima, osim ako nadležno tijelo iznimno dozvoli odstupanje na temelju znanstvenih dokaza i spoznaja

5. u skladu s načelom 3R

6. za provođenje pokusa, za skrb o pokusnim životinjama i usmrćivanje pokusnih životinja na mjestu provođenja pokusa mora biti osigurano dovoljno odgovarajuće obrazovanog i osposobljenog osoblja

7. za učinkovito i nesmetano provođenje pokusa moraju biti osigurane odgovarajuće naprave i oprema.

(2) Pokus nije dopušten:

1. ako su životinje tijekom pokusa izložene dugotrajnoj patnji i tjeskobi koju nije moguće olakšati
2. ako se u Europskoj uniji priznaje druga metoda ili pokusna strategija za postizanje željenog rezultata koja ne uključuje korištenje živih životinja
3. za isprobavanje oružja, streljiva ili pripadajućeg pribora, ratne opreme kao i općih učinaka radijacije
4. za istraživanja ili razvoj duhanskih proizvoda i kemijskih sredstava za pranje i dezinfekciju predmeta opće uporabe
5. za istraživanja ili razvoj sastojaka, kombinacija sastojaka i gotovih kozmetičkih proizvoda
6. za istraživanja učinka alkohola i droga, osim u slučaju kad ne postoje druge znanstvene metode kojima se zamjenjuje korištenje životinja
7. bez anestezije ako se koriste sredstva za paralizaciju mišića.

(3) Zabranjeno je provođenje pokusa na ugroženim životinjskim vrstama, na primatima koji ne uključuju čovjeka, na životinjama koje su uzete iz prirode i na napuštenim životinjama, osim ako nadležno tijelo iznimno dozvoli provođenje pokusa na temelju znanstvenih dokaza i spoznaja, u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Korištenje izoliranih organa, tkiva i trupova laboratorijskih životinja

Članak 25.

(1) Korisnici ne mogu u znanstvene ili obrazovne svrhe koristiti izolirane organe, tkiva i trupove laboratorijskih životinja koje su u tu svrhu usmrćene bez rješenja nadležnog tijela kojim se u znanstvene ili obrazovne svrhe odobrava rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima laboratorijskih životinja usmrćenih u tu svrhu.

(2) Korisnici iz stavka 1. ovoga članka moraju osigurati odgovarajući smještaj i njegu laboratorijskih životinja, označavanje i identifikaciju laboratorijskih životinja te vođenje propisanih evidencija.

(3) Nadležno tijelo donosi rješenje iz stavka 1. ovoga članka ako korisnici iz stavka 1. ovoga članka ispunjavaju uvjete glede prostora, opreme, tehničkih pomoćnih sredstava, izobrazbe i osposobljenosti osoblja, uklanjanja nusproizvoda te ispunjavaju uvjete iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Korisnik iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona odobren je i za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima životinja koje su u tu svrhu usmrćene, u znanstvene ili obrazovne svrhe.

(5) Način uzgoja, nabave, korištenja i postupanja s laboratorijskim životinjama iz stavka 1. ovoga članka i uvjete iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Laboratorijske životinje

Članak 26.

(1) U znanstvene i obrazovne svrhe iz članka 25. ovoga Zakona mogu se koristiti samo laboratorijske životinje.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, nadležno tijelo može na zahtjev korisnika iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona, a na temelju znanstvenog opravdanja i mišljenja Etičkog povjerenstva iz članka 36. ovoga Zakona, rješenjem odobriti korištenje i drugih vrsta životinja.

(3) Životinje strogo zaštićenih i ugroženih vrsta uzetih iz prirode ne smiju se koristiti za rad na izoliranim tkivima, organima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja, osim kad nije moguće koristiti životinje uzgojene u tu svrhu.

Ukidanje rješenja o korištenju organa, tkiva i trupova laboratorijskih životinja

Članak 27.

(1) Ako se tijekom inspekcijskog nadzora utvrdi da korisnik iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona više ne ispunjava uvjete iz članka 25. stavka 3. ovoga Zakona ili ako životinje ne usmrćuje na propisani način, veterinarski inspektor određuje mjere i rok za uklanjanje nepravilnosti u skladu s člankom 79. ovoga Zakona.

(2) Ako utvrđene nepravilnosti iz stavka 1. ovoga članka ugrožavaju dobrobit životinja, veterinarski inspektor će korisniku iz stavka 1. ovoga članka rješenjem zabraniti rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima životinja do uklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

(3) Ako korisnik iz stavka 1. ovoga članka u određenom roku ne otkloni utvrđene nepravilnosti iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ili ako postupno suprotno odredbi članka 26. ovoga Zakona, nadležno tijelo će rješenjem ukinuti odobrenje iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona.

Proizvodnja bioloških pripravaka

Članak 28.

(1) Na uzgajivače, dobavljače i korisnike koji uzgajaju, nabavljaju ili koriste životinje za proizvodnju bioloških pripravaka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članaka 13. – 24. ovoga Zakona.

(2) Prije početka korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka uzgajivač, dobavljač i korisnik iz stavka 1. ovoga članka moraju podnijeti zahtjev nadležnom tijelu za izdavanje rješenja o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka.

(3) Nadležno tijelo donosi rješenje o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka na temelju prethodne procjene projekta i mišljenja Etičkog povjerenstva iz članka 36. ovoga Zakona.

(4) Nadležno tijelo može ukinuti rješenje iz stavka 3. ovoga članka pod uvjetima propisanim člankom 27. ovoga Zakona.

Upisnik

Članak 29.

(1) Nadležno tijelo vodi upisnik odobrenih uzgajivača, dobavljača i korisnika, korisnika odobrenih za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja, uzgajivača, dobavljača i korisnika odobrenih za korištenje životinja za proizvodnju bioloških pripravaka te pravnih ili fizičkih osoba koje provode osposobljavanje osoba u skladu s člankom 34. stavkom 2. ovoga Zakona.

(2) Pravne ili fizičke osobe brišu se iz upisnika iz stavka 1. ovoga članka rješenjem nadležnog tijela u sljedećim slučajevima:

1. podnošenja zahtjeva za brisanjem iz upisnika
2. ukidanja rješenja o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika u skladu s člankom 15. ovoga Zakona
3. ukidanja rješenja o korištenju izoliranih organa, tkiva i trupova laboratorijskih životinja u skladu s člankom 27. ovoga Zakona
4. ukidanja rješenja o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka u skladu s člankom 28. stavkom 4. ovoga Zakona.

(3) Sadržaj, oblik i način vođenja upisnika iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Korištenje životinja u obrazovne svrhe

Članak 30.

(1) U obrazovne svrhe ne smiju se provoditi pokusi na životinjama koji uzrokuju bol, patnju i ozljedu ili smrt životinje.

(2) Nadležno tijelo može rješenjem odobriti projekte u obrazovne svrhe ako se provode na sveučilišnim ili znanstvenoistraživačkim ustanovama i ako su nužni za obrazovanje osoba na preddiplomskim ili diplomskim sveučilišnim studijima ili integriranim preddiplomskim ili diplomskim sveučilišnim studijima, a projekte mogu provoditi doktori veterinarske medicine, doktori medicine, doktori dentalne medicine, magistri farmacije, magistri medicinske biokemije, magistri biologije, biotehnozi, sanitarni inženjeri i agronomi iz područja zootehnike, s obzirom na područje u okviru projekta za koje se zahtijevaju odgovarajuća znanja za rad na životinjama te ako se zadovoljavajući rezultati ne mogu postići drugim nastavnim pomagalicama (kompjutorske simulacije, filmovi, slike, modeli, preparati i sl.) uz uvjet da se za svaku skupinu smije upotrijebiti samo jedna životinja te da projekt provodi osoba osposobljena u skladu s člankom 34. ovoga Zakona.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka nadležno tijelo može rješenjem odobriti projekte u obrazovne svrhe:

1. za studente veterinarske medicine ako se provode pod nadzorom osoba osposobljenih u skladu s člankom 34. ovoga Zakona te ako se zadovoljavajući rezultati ne mogu postići drugim nastavnim pomagalicama (kompjutorske simulacije, filmovi, slike, modeli, preparati i sl.)
2. ako se provode na sveučilišnim ili znanstvenoistraživačkim ustanovama i ako su nužni za obrazovanje osoba sa završenim diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim ili diplomskim sveučilišnim studijem, a provode ih doktori veterinarske medicine, doktori medicine, doktori dentalne medicine, magistri farmacije, magistri medicinske biokemije, magistri biologije, biotehnozi, sanitarni inženjeri i agronomi iz područja zootehnike, s obzirom na područje u okviru projekta za koje se zahtijevaju odgovarajuća znanja za rad na životinjama te ako se zadovoljavajući rezultati ne mogu postići drugim nastavnim pomagalicama (kompjutorske simulacije, filmovi, slike, modeli, preparati i sl.) uz uvjet da se za svaku skupinu smije upotrijebiti samo jedna životinja te da projekt provodi osoba osposobljena u skladu s člankom 34. ovoga Zakona.

Statistička evidencija

Članak 31.

(1) Nadležno tijelo na temelju zaprimljenih zahtjeva za odobrenje projekata i godišnjih izvješća korisnika vodi statističku evidenciju.

(2) Skupni statistički podaci o broju i vrstama upotrijebljenih životinja te vrsti pokusa su javni i objavljuju se na

mrežnim stranicama nadležnog tijela.

(3) Nadležno tijelo na mrežnim stranicama objavljuje netehničke sažetke provedenih pokusa uzimajući u obzir zaštitu intelektualnog vlasništva i tajnost podataka.

(4) Način izvješćivanja nadležnog tijela iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Vođenje zapisnika

Članak 32.

(1) O tijeku pokusa na životinjama te o postupcima proizvodnje bioloških pripravaka moraju se voditi zapisnici.

(2) Zapisnike iz stavka 1. ovoga članka mora potpisati voditelj projekta te osobe iz članka 33. stavaka 1. – 4. ovoga Zakona.

(3) Zapisnici iz stavka 1. ovoga članka moraju se čuvati pet godina, a na zahtjev nadležnog tijela moraju se dati na uvid.

Uvjeti za rad s pokusnim životinjama

Članak 33.

(1) Oblikovanje, planiranje i osmišljavanje projekata mogu provoditi osobe sa završenim diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem koji tijekom visokog obrazovanja stječu potrebna znanja iz područja korištenja životinja: doktori veterinarske medicine, doktori medicine, doktori dentalne medicine, magistri farmacije, magistri medicinske biokemije, magistri biologije, biotehnolozi, sanitarni inženjeri i agronomi iz područja zootehnike, s obzirom na područje u okviru projekta za koje se zahtijevaju odgovarajuća znanja za rad na životinjama i ako su osposobljeni za rad sa životinjama u skladu s člankom 34. ovoga Zakona.

(2) Postupke pri proizvodnji bioloških pripravaka provode doktori veterinarske medicine ako su osposobljeni za rad sa životinjama u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, a iznimno postupke pri proizvodnji bioloških pripravaka koji se koriste u pokusima u okviru projekta mogu provoditi i druge osobe iz stavka 1. ovoga članka i to na: mišu, štakoru, zamorcu, zlatnom hrčku, kineskom hrčku, mongolskom skakaču i kuniću, ako su osposobljeni za rad sa životinjama u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(3) Kirurške zahvate na životinjama tijekom pokusa mogu provoditi doktori veterinarske medicine ako su osposobljeni u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka:

– kirurške zahvate na životinjama u blagim i nepovratnim pokusima mogu provoditi doktori medicine, doktori dentalne medicine, magistri farmacije, magistri medicinske biokemije, magistri biologije, biotehnolozi, sanitarni inženjeri i agronomi iz područja zootehnike i to na: mišu, štakoru, zamorcu, zlatnom hrčku, kineskom hrčku, mongolskom skakaču, kuniću, žabi i zebrici ako su osposobljeni za rad sa životinjama u skladu sa stavkom 1. ovoga članka

– kirurške zahvate na životinjama u umjerenim i teškim pokusima mogu provoditi doktori medicine i to na svinji i ovcu, ako su osposobljeni za rad sa životinjama u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(5) U slučaju kada kirurški zahvat iz stavka 4. ovoga članka ne provodi doktor veterinarske medicine, kirurški zahvat se provodi pod nadzorom imenovanog doktora veterinarske medicine korisnika, koji je član kirurškog tima.

(6) Minimalne uvjete koje mora zadovoljiti osoba iz stavka 1. ovoga članka i program te način osposobljavanja iz stavaka 1. i 4. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Osposobljeno osoblje

Članak 34.

(1) Osoblje pravnih ili fizičkih osoba iz članka 13. stavka 1., članka 25. stavka 1. i članka 28. stavka 1. ovoga Zakona mora u skladu s poslovima koje obavlja biti osposobljeno za provođenje pokusa na životinjama, oblikovanje pokusa i projekata, skrb o životinjama i usmrćivanje životinja.

(2) Osposobljavanje iz stavka 1. ovoga članka mogu provoditi pravne osobe registrirane za djelatnost provođenja edukacije koje odredi nadležno tijelo te ako ispunjavaju uvjete glede stručnog osoblja, prostora i opreme i osiguraju program osposobljavanja osoblja.

(3) Osposobljavanje iz članka 33. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona za izvođenje kirurških zahvata mogu provoditi pravne osobe registrirane za djelatnost provođenja edukacije koje odredi nadležno tijelo te ako ispunjavaju uvjete glede stručnog osoblja, prostora i opreme i osiguraju program osposobljavanja osoblja.

(4) Nadležno tijelo priznaje provedena osposobljavanja iz ovoga članka koja su provele akreditirane organizacije s poslovnim nastanom u državi članici Europske unije.

(5) Detaljna pravila za provođenje osposobljavanja iz ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Rješenje o osposobljavanju

Članak 35.

(1) O ispunjavanju uvjeta iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona nadležno tijelo donosi rješenje.

(2) Nadležno tijelo ukida rješenje iz stavka 1. ovoga članka ako pravna ili fizička osoba iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona:

- nema dovoljno stručnog osoblja za provođenje osposobljavanja ili
- ne posjeduje odgovarajući prostor i opremu za provođenje osposobljavanja ili
- ne provede najmanje jedan program osposobljavanja unutar dvije godine uzastopno.

Etičko povjerenstvo za zaštitu životinja koje se koriste u znanstvene svrhe

Članak 36.

(1) Etičko povjerenstvo odlukom osniva ministar.

(2) Za članove Etičkog povjerenstva imenuju se priznati stručnjaci s područja znanstvenoistraživačke djelatnosti s najmanje deset godina radnog iskustva u području znanstvenih istraživanja u kojima se koriste životinje i to veterinarske, medicinske, biološke, farmaceutsko-biokemijske i agronomске struke, industrije, predstavnici državnog tijela koje procjenjuje znanstvene projekte iz područja primjene ovoga Zakona i predstavnici udruga za zaštitu životinja.

(3) Etičko povjerenstvo:

1. daje mišljenje iz članka 18. stavka 1. ovoga Zakona i članka 28. stavka 3. ovoga Zakona s obzirom na opravdanost i opseg predloženog projekta
  2. daje mišljenje o retroaktivnoj procjeni projekta iz članka 19. stavka 2. ovoga Zakona
  3. daje mišljenje iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona s obzirom na znanstvenu opravdanost odstupanja od korištenja laboratorijskih životinja za rad na izoliranim organima, tkivima i trupovima u tu svrhu usmrćenih životinja
  4. za potrebe izrade mišljenja iz točaka 1., 2. i 3. ovoga stavka Etičkog povjerenstvo u obzir uzima odluke povjerenstva za dobrobit životinja iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona i mišljenje osobe odgovorne za dobrobit životinja iz članka 16. stavka 3. ovoga Zakona
  5. daje mišljenje o pitanjima nabave, uzgoja, držanja, skrbi i korištenja životinja u pokusima za koje je izdano rješenje o odobrenju projekta te osigurava razmjenu najboljih praksi
  6. razmjenjuje podatke o radu povjerenstava za dobrobit životinja iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona i procjenama projekata te dobrim praksama u vezi s pokusima unutar Europske unije
  7. na zahtjev nadležnog tijela državne uprave daje mišljenja iz područja zaštite životinja koje se koriste u znanstvene svrhe
  8. daje mišljenja na prijedloge propisa iz područja zaštite životinja koje se koriste u znanstvene svrhe
  9. izrađuje godišnje izvješće o svome radu koje dostavlja ministru do kraja ožujka tekuće godine za proteklu godinu.
- (4) Etičko povjerenstvo donosi poslovnik o svom radu.

Troškovi Etičkog povjerenstva

Članak 37.

- (1) Članovi Etičkog povjerenstva imaju pravo na naknadu za procjenu projekta i izradu mišljenja iz članka 36. stavka 3. točaka 1., 2., 3., 5. i 7. ovoga Zakona.
- (2) Troškove procjene projekta i izrade mišljenja snosi podnositelj zahtjeva u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.
- (3) Visinu naknade iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

DIO ČETVRTI

DRŽANJE ŽIVOTINJA KOJE SE UZGAJAJU I KORISTE U SVRHU PROIZVODNJE

Povjerenstvo za zaštitu životinja

Članak 38.

- (1) Povjerenstvo za zaštitu životinja osniva ministar.
- (2) Povjerenstvo za zaštitu životinja sastoji se od dva odbora:
  1. Odbora za zaštitu životinja koje se koriste u svrhu proizvodnje
  2. Odbora za zaštitu kućnih ljubimaca i drugih životinja, osim pokusnih i životinja koje se koriste u svrhu proizvodnje.
- (3) Za članove Odbora iz stavka 2. točke 1. ovoga članka imenuju se priznati stručnjaci s najmanje deset godina radnog iskustva na poslovima iz djelokruga Odbora iz stavka 2. točke 1. ovoga članka, i to predstavnici:
  1. Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
  2. Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
  3. Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Osijeku
  4. Hrvatske veterinarske komore
  5. Hrvatske gospodarske komore
  6. Hrvatske poljoprivredne komore
  7. udruga farmera
  8. udruge za zaštitu životinja.
- (4) Za članove Odbora iz stavka 2. točke 2. ovoga članka imenuju se priznati stručnjaci s najmanje deset godina radnog iskustva na poslovima iz djelokruga Odbora iz stavka 2. točke 2. ovoga članka, i to predstavnici:
  1. Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
  2. Hrvatske veterinarske komore
  3. Hrvatske gospodarske komore
  4. skloništa za životinje
  5. saveza uzgajivača kućnih ljubimaca
  6. zooloških vrtova
  7. trgovina kućnim ljubimcima
  8. udruga za zaštitu životinja.
- (5) Povjerenstvo za zaštitu životinja:
  1. daje mišljenja na prijedloge propisa iz područja zaštite životinja u djelokrugu pojedinog odbora
  2. potiče donošenje odnosno izmjenu propisa iz područja zaštite životinja u djelokrugu pojedinog odbora
  3. dužno je pratiti razvoj znanstvenih i stručnih spoznaja na području zaštite životinja u Republici Hrvatskoj i na području Europske unije te davati prijedloge za poboljšanje zaštite životinja na području Republike Hrvatske
  4. izrađuje godišnje izvješće o svome radu koje dostavlja ministru do kraja ožujka tekuće godine za proteklu godinu

5. na zahtjev nadležnih tijela državne uprave daje mišljenja iz područja zaštite životinja u djelokrugu pojedinog odbora.

(6) Povjerenstvo za zaštitu životinja u djelokrugu pojedinog odbora donosi poslovnik o svom radu.

Načela držanja životinja

Članak 39.

(1) Životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje mogu se držati samo ako se može udovoljiti njihovim biološkim potrebama na način da se ne ometaju njihove fiziološke funkcije i vrsti svojstveno ponašanje.

(2) Posjednik mora osigurati da prostor, sloboda kretanja, konfiguracija tla, konstrukcija zgrada i nastambi u kojima se životinje drže, mikroklimatski uvjeti, njega, voda i hrana, kao i mogućnost međusobnog kontakta, uzimajući u obzir vrstu, dob i stupanj razvoja, mogućnost prilagodbe i udomačenost životinja, odgovara njihovim fiziološkim i etološkim potrebama u skladu s dobrom proizvodnom praksom i znanstvenim saznanjima.

(3) Veterinarski inspektori tijekom inspekcijskog nadzora utvrđuju ispunjavanje uvjeta iz stavaka 1. i 2. ovoga članka te podatke o uvjetima i načinu držanja životinja koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje dostavljaju nadležnom tijelu u svrhu izvješćivanja Europske komisije.

(4) Način držanja životinja koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje iz stavka 1. ovoga članka te pravila za prikupljanje podataka iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

(5) Način držanja teladi koja se uzgaja i koristi u svrhu proizvodnje u skladu sa stavkom 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

(6) Način držanja svinja koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje u skladu sa stavkom 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

(7) Način držanja pilića koji se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje u skladu sa stavkom 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

(8) Način držanja kokoši nesilice koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje u skladu sa stavkom 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Obveze pravnih i fizičkih osoba koje drže životinje

Članak 40.

(1) Za životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje mora se brinuti dovoljan broj osposobljenih osoba ili onih osoba koje posjeduju jednako vrijedno iskustvo odnosno znanje o držanju i brizi za životinje.

(2) Fizičke i pravne osobe koje drže životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje, uključujući i uzgoje divljači moraju biti registrirane te upisane u evidenciju koju vodi nadležno tijelo.

(3) Gospodarstvima na kojima se drže kokoši nesilice koje se drže u svrhu proizvodnje konzumnih jaja dodjeljuje se jedinstveni registracijski broj.

(4) Fizičke i pravne osobe iz stavka 2. ovoga članka moraju voditi evidencije prema posebnim propisima o veterinarstvu.

(5) Način osposobljenosti osoba iz stavka 1. ovoga članka te sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 2. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Njega u slučaju bolesti ili ozljede

Članak 41.

(1) Posjednik mora životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje, a koje pokazuju znakove bolesti, iscrpljenosti ili su ozlijeđene bez odgađanja prikladno zbrinuti i njegovati te im, ako je potrebno, osigurati veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.

(2) Životinje iz stavka 1. ovoga članka se ako je potrebno, smještaju u zasebne prostore ili nastambe.

Kretanje životinja

Članak 42.

(1) Kretanje životinja koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje ne smije se ograničavati na način koji životinjama nanosi nepotrebnu patnju, bol, ozljede ili strah.

(2) Životinje iz stavka 1. ovoga članka moraju imati na raspolaganju prostor koji odgovara njihovim fiziološkim i etološkim potrebama te dobrom praksom i znanstvenim saznanjima.

(3) Životinjama iz stavka 1. ovoga članka dnevno mora biti osigurano razdoblje tijekom kojega neće biti privezane radi mogućnosti kretanja prema njihovim fiziološkim i etološkim potrebama te dobrom praksom i znanstvenim saznanjima.

(4) Privezane životinje iz stavka 1. ovoga članka moraju biti vezane na način da im se ne uzrokuje bol, patnja, ozljede i strah.

(5) Ako se životinje iz stavka 1. ovoga članka drže u nastambama mora im se osigurati kretanje prema njihovim potrebama.

Vezanje divljih životinja

Članak 43.

(1) Divlje životinje ne smiju se držati vezane, osim zbog veterinarsko-zdravstvenih ili sigurnosnih razloga.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se na školovanje ptica grabljivica kod sokolarenja.

Hranjenje i napajanje

Članak 44.

(1) Vrsta, kakvoća i količina hrane za životinje moraju biti u skladu s vrstom, dobi i fiziološkim potrebama životinje.

(2) Životinje moraju imati pristup dovoljnim količinama vode za piće odgovarajuće kakvoće u skladu s njihovim

potrebama.

(3) Hrana i voda životinjama se moraju nuditi na način prilagođen njihovoj vrsti, stanju i dobi.

(4) Prostorije u kojima se životinje hrani i napaja kao i opremu za hranjenje i napajanje potrebno je održavati čistima, a oprema za napajanje i hranjenje mora biti izvedena tako da životinje mogu uzimati hranu i vodu na način primjeren njihovoj vrsti, stanju i dobi.

Izgradnja i oprema nastambi

Članak 45.

(1) Materijali koji se koriste za izgradnju nastambi i oprema u nastambama, s kojima životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje dolaze u dodir, ne smiju biti opasni za životinje i djelovati štetno na njihovo zdravlje te se moraju lako čistiti, prati, a po potrebi i dezinficirati.

(2) Nastambe te prostori za smještaj životinja koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje i oprema moraju biti izvedeni tako da nemaju oštih kutova, rubova ili dijelova na kojima bi se životinje mogle ozlijediti.

(3) Životinjama koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje, a koje su privremeno ili trajno smještene izvan nastambi moraju, prema potrebi, biti osigurani prirodni ili izgrađeni zakloni od nepovoljnih vremenskih i klimatskih uvjeta, grabežljivaca i drugih opasnosti za njihovo zdravlje i dobrobit.

Kontrola životinja i opreme

Članak 46.

(1) Sve životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje smještene na gospodarstvima ili u takvim sustavima uzgoja i držanja pri kojima njihovo zdravlje i dobrobit ovise o brizi ljudi, moraju se redovito kontrolirati, najmanje jednom dnevno o čemu se vodi evidencija.

(2) Posjednik, u bilo koje doba, mora osigurati odgovarajuću rasvjetu u mjeri potrebnoj za njegu i kontrolu životinja koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje.

(3) Sva automatska i mehanička oprema prijeko potrebna za održavanje zdravlja životinja mora se redovito kontrolirati, najmanje jednom dnevno, a uočeni nedostaci moraju se odmah ukloniti ili se mora osigurati rezervna oprema u svrhu osiguranja zdravlja i dobrobiti životinja.

DIO PETI

ZAŠTITA DIVLJIH ŽIVOTINJA

Zaštita divljih životinja pri držanju i u uzgoju

Članak 47.

Pri držanju i uzgoju divljih životinja mora se osigurati potrebna skrb s obzirom na klimatske uvjete, način držanja i prehrane, potrebu za slobodnim kretanjem i stupanj prilagodbe.

Zabranjene radnje

Članak 48.

(1) Zabranjene su radnje kojima se divljim životinjama u prirodnim staništima, kao populaciji ili jedinkama, izazivaju patnja, bol, ozljede ili smrt ili ih se na takav način onemogućava u obavljanju fizioloških funkcija (hranjenje, napajanje, izražavanje vrsti svojstvenog ponašanja, razmnožavanje) i to:

1. onemogućavanje pristupa vodi i drugim dijelovima staništa bitnim za opstanak neke vrste ograđivanjem, onečišćenjem, tjeranjem i slično

2. uništavanje cijelog staništa ili njegovih dijelova bitnih za opstanak neke vrste

3. hvatanje živih životinja ili usmrćivanje životinja na način koji uzrokuje trajnije patnje, osim ako je to iznimno opravdano znanstvenim istraživanjima i radi pomaganja određenoj populaciji

4. drugi zahvati sa štetnim posljedicama.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka dopuštaju se postupci koji su znanstveno opravdani te koji se provode u svrhu zaštite divljih životinja u prirodnim staništima.

(3) Zabranjuje se puštanje pasa u dijelove lovišta namijenjene uzgoju i zaštiti divljači u vremenu od 1. ožujka do 30. rujna.

Zaštita divljih životinja pronađenih izvan prirodnog staništa

Članak 49.

(1) Divlja životinja pronađena izvan prirodnog staništa smješta se u sklonište koje osigurava njezino vraćanje u prirodno stanište ako je to moguće.

(2) Ako nije moguće vraćanje divlje životinje u prirodno stanište, životinja se prvo nudi najbližem lovoovlašteniku u skladu s posebnim propisima o lovstvu, a ako je najbliži lovoovlaštenik ne može prihvatiti nudi se zoološkom vrtu koji je opremljen za njezino primanje.

(3) Ako se divlja životinja ne može smjestiti u sklonište, a lovoovlaštenik ili zoološki vrt nisu životinju u mogućnosti primiti, životinja se može usmrtiti.

(4) Način postupanja s divljim životinjama pronađenim izvan prirodnog staništa iz ovoga članka propisuju općim aktima predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave.

DIO ŠESTI

ZAŠTITA KUĆNIH LJUBIMACA

Prodaja ili darovanje kućnih ljubimaca

Članak 50.

- (1) Zabranjena je prodaja kućnih ljubimaca maloljetnim osobama.
- (2) Zabranjeno je davanje kućnih ljubimaca iz skloništa maloljetnim osobama na skrb ili udomljavanje.
- (3) Prodavač u trgovini za kućne ljubimce, kao i prodavatelj psa i mačke te voditelj skloništa ili osoba koja daje kućne ljubimce na udomljavanje ili skrb može od osoba kojima se prodaje ili daje životinja u skladu sa stavcima 1. i 2. ovoga članka zatražiti javnu ispravu kojom se dokazuje dob te osobe.
- (4) Ako osoba kojoj se prodaje ili daje životinja ne dokaže dob u skladu sa stavkom 3. ovoga članka, kućni ljubimac se ne smije prodati ili dati.

Uvjeti držanja kućnih ljubimaca

Članak 51.

- (1) Kućnim ljubimcima moraju se osigurati uvjeti držanja u skladu s njihovim potrebama.
- (2) Zabranjeno je držanje i postupanje s kućnim ljubimcima na način koji ugrožava zdravlje i sigurnost ljudi, posebice djece te životinja.
- (3) Zabranjeno je kretanje kućnih ljubimaca na način koji ugrožava zdravlje i sigurnost ljudi i životinja.
- (4) Zabranjeno je držati pse stalno vezane ili ih držati u prostorima za odvojeno držanje pasa bez omogućavanja slobodnog kretanja izvan tog prostora.
- (5) Uvjeti i način držanja kućnih ljubimaca iz stavaka 1., 3. i 4. ovoga članka propisuju općim aktima predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave.

Kontrola razmnožavanja kućnih ljubimaca

Članak 52.

- (1) Vlasnici kućnih ljubimaca moraju osigurati kontrolu razmnožavanja životinja pod njihovim nadzorom.
- (2) Vlasnici iz stavka 1. ovoga članka moraju zbrinuti mladunčad vlastitih kućnih ljubimaca.
- (3) Ako vlasnici kućnih ljubimaca sami ne žele zbrinuti mladunčad kućnih ljubimaca, snose troškove njihova zbrinjavanja, a u slučaju pasa i troškove njihove trajne sterilizacije.
- (4) Ako vlasnici kućnih ljubimaca ne zbrinjavaju mladunčad kućnih ljubimaca, veterinarski inspektor po utvrđivanju napuštanja mladunčadi vlastitog kućnog ljubimca, vlasniku može odrediti mjeru trajne sterilizacije kućnog ljubimca, a na trošak vlasnika.
- (5) Ako se na području pojedinih jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave utvrdi veliki broj napuštenih pasa, način i financiranje kontrole razmnožavanja napuštenih pasa na tom području naredbom može propisati ministar.

Odgov i školovanje kućnih ljubimaca

Članak 53.

- (1) Vlasnik kućnog ljubimca mora odgovarajućim odgojem i/ili školovanjem ili drugim mjerama u odnosu na držanje i kretanje kućnog ljubimca osigurati da životinja nije opasna za okolinu.
- (2) Uvjeti i način držanja opasnih pasa pravilnikom propisuje ministar.

Uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji

Članak 54.

- (1) Uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o registraciji uzgoja koje donosi nadležno tijelo.
- (2) Uzgajivači kućnih ljubimaca radi donošenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka moraju osigurati način držanja kućnih ljubimaca u skladu s njihovim potrebama i skrb o njima te ispunjavati uvjete glede objekata u kojima su smješteni kućni ljubimci.
- (3) Uzgajivači kućnih ljubimaca moraju biti osposobljeni za njihovo držanje i uzgoj s obzirom na hranidbu, njegu, ponašanje i prepoznavanje stanja bolesti i stresa u životinja te uvjete prijevoza životinja ili osigurati osposobljenost osoblja koje skrbi o kućnim ljubimcima, a ako se uzgajivači samostalno ne skrbe o njima.
- (4) Nadležno tijelo vodi upisnik uzgoja iz stavka 1. ovoga članka te ga objavljuje na svojim mrežnim stranicama.
- (5) Način držanja kućnih ljubimaca i uvjete za objekte u skladu sa stavkom 2. ovoga članka te osposobljenost iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Posjed pasa i mačaka

Članak 55.

- (1) Posjednik koji drži više od devet pasa ili mačaka starijih od šest mjeseci u svrhu udomljavanja mora udovoljiti uvjetima iz članka 61. ovoga Zakona u odnosu na uvjete držanja pasa odnosno mačaka i skrb o njima.
- (2) Posjednik iz stavka 1. ovoga članka može u svrhu udomljavanja držati samo pse odnosno mačke koje mu je povjerilo na čuvanje sklonište, s kojim ima sklopljen ugovor o tome, a sklonište osigurava označavanje pasa i mačaka te sterilizaciju, vodi propisane evidencije i oglašava pse te mačke u svrhu udomljavanja, a slobodno živuće mačke vraća u prvobitno stanište.
- (3) Posjednik iz stavka 1. ovoga članka koji drži više od 20 životinja iz stavka 1. ovoga članka mora udovoljavati uvjetima iz članka 61. ovoga Zakona te biti odobren kao sklonište.

Privremeni smještaj kućnih ljubimaca

Članak 56.

- (1) Objekte za privremeni smještaj kućnih ljubimaca u kojima se životinje ostavljaju na čuvanje i skrb o trošku vlasnika može osnovati pravna ili fizička osoba.
- (2) Osoblje u objektima iz stavka 1. ovoga članka mora biti osposobljeno za skrb o životinjama ili posjedovati jednako vrijedno iskustvo odnosno znanje o držanju i skrbi za životinje.

(3) Objekti iz stavka 1. ovoga članka ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(4) Udovoljavanje uvjetima objekata iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje stručno povjerenstvo, koje pruža stručnu pomoć radi donošenja rješenja iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Nadležno tijelo vodi upisnik objekata iz stavka 1. ovoga članka te ga objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

(6) Uvjete za objekte iz stavka 1. ovoga članka i osposobljenost osoblja iz stavka 2. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

DIO SEDMI

ZAŠTITA ŽIVOTINJA U ZOOLOŠKIM VRTOVIMA

Rješenje za zoološki vrt

Članak 57.

(1) Zoološki vrt ne može započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(2) Udovoljavanje uvjeta zoološkog vrta u skladu s člankom 58. stavkom 1. ovoga Zakona utvrđuje stručno povjerenstvo, koje pruža stručnu pomoć radi donošenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Nadležno tijelo vodi upisnik zooloških vrtova te ga objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

(4) Fizička ili pravna osoba koja obavlja djelatnost u zoološkom vrtu dužna je obavijestiti nadležno tijelo ako namjerava prestati obavljati djelatnost radi brisanja iz upisnika iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Način držanja životinja u zoološkom vrtu i način osposobljavanja osoblja koje se brine o životinjama u zoološkom vrtu te sadržaj i način vođenja upisnika iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Uvjeti za zoološki vrt

Članak 58.

(1) Zoološki vrt mora osigurati:

1. nastambe koje prostorom i opremom udovoljavaju osnovnim potrebama svake životinjske vrste te, prema potrebi, uz zatvoreni prostor i otvoreni prostor za kretanje životinja

2. primjerenu hranu i vodu u potrebnim dnevnim količinama

3. veterinarsko-zdravstvenu zaštitu

4. humani odnos djelatnika prema životinjama

5. zaštitu životinja od posjetitelja

6. zaštitu posjetitelja od životinja

7. osposobljeno osoblje koje se brine o životinjama

8. plan zbrinjavanja životinja u slučaju njegova zatvaranja.

(2) Nadležno tijelo može zatvoriti zoološki vrt u cijelosti ili samo jedan njegov dio ako ne ispunjava uvjete iz članka 57. ovoga Zakona i stavka 1. ovoga članka.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka nadležno tijelo može narediti da se životinje:

1. trajno oduzimaju te predaju na skrb pravnim ili fizičkim osobama koje ispunjavaju uvjete za držanje životinja u skladu s odredbama ovoga Zakona, a u slučaju da se životinje otpremaju u druge države, mora biti osigurana njihova zaštita najmanje jednaka uvjetima propisanim odredbama ovoga Zakona ili, ako to nije moguće

2. usmrte.

(4) Troškove zbrinjavanja životinja iz stavka 3. ovoga članka snosi zoološki vrt.

DIO OSMI

ZAŠTITA ŽIVOTINJA KOJE SE KORISTE U CIRKUSKIM PREDSTAVAMA, ZA FILMSKA I TELEVIZIJSKA SNIMANJA, IZLOŽBE, SMOTRE, NATJECANJA, PREDSTAVE I U DRUGE SVRHE S CILJEM PREDSTAVLJANJA ŽIVOTINJA

Korištenje životinja u cirkuskim predstavama

Članak 59.

(1) Zabranjeno je držanje životinja u cirkusima te njihovo korištenje u cirkuskim predstavama.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, dopušta se držanje i nastupanje domaćih životinja u cirkusima i cirkuskim predstavama u svrhu prikazivanja vrsti svojstvenog ponašanja koje je istovjetno ponašanju životinja u prirodnom okolišu.

Korištenje životinja s ciljem predstavljanja

Članak 60.

(1) Korištenje životinja pri snimanju filmova i televizijskih emisija te za izložbe, smotre, natjecanja životinja, predstave i u druge svrhe s ciljem predstavljanja životinja može se obavljati nakon što nadležni veterinarski inspektor izda suglasnost.

(2) Životinje se mogu koristiti za potrebe iz stavka 1. ovoga članka ako im se osigura skrb u skladu s etološkim i biološkim potrebama s obzirom na vrstu i kategoriju životinja.

(3) Zabranjeno je za potrebe iz stavka 1. ovoga članka korištenje divljih životinja, koje potječu iz prirode, ako takvo korištenje zahtijeva premještanje iz njihova životnog prostora.

(4) Životinje iz zooloških vrtova mogu se uz suglasnost nadležnog veterinarskog inspektora premještati radi korištenja u edukativne svrhe.

(5) Zahtjev za izdavanje suglasnosti iz stavaka 1. i 4. ovoga članka dostavlja se nadležnom veterinarskom inspektoru najmanje sedam dana prije korištenja životinja, a mora sadržavati popis svih životinja koje će se koristiti (vrstu, kategoriju i broj), podatak o dosadašnjem načinu držanja i korištenja životinja, svrsi korištenja, uvjetima držanja životinja tijekom korištenja i mjestu održavanja snimanja, izložbe, smotre, natjecanja, predstave ili drugog načina predstavljanja životinja.

DIO DEVETI

ZAŠTITA NAPUŠTENIH I IZGUBLJENIH ŽIVOTINJA

Osnivanje skloništa

Članak 61.

- (1) Sklonište može osnovati fizička ili pravna osoba.
- (2) Ako nije osnovano sklonište za životinje u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, sklonište osniva jedna ili više jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb.
- (3) Ako ni jedna jedinica lokalne samouprave, a ni neka druga fizička i pravna osoba ne osnuje sklonište na području jedinice područne (regionalne) samouprave, isto osniva jedinica područne (regionalne) samouprave. Troškove osnivanja snose jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (4) Sklonište ne može početi obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima u odnosu na smještaj, hranidbu, osoblje i postupanje sa životinjama koje donosi nadležno tijelo.
- (5) Udovoljavanje uvjetima skloništa u skladu sa stavicama 4. i 7. ovoga članka utvrđuje stručno povjerenstvo, koje pruža stručnu pomoć radi donošenja rješenja iz stavka 4. ovoga članka.
- (6) Nadležno tijelo vodi upisnik skloništa te ga objavljuje na mrežnim stranicama.
- (7) Način držanja životinja u skloništu, osposobljenost osoblja koje sakuplja životinje i brine se o njima u skloništu, postupanje sa životinjama, rad skloništa te sadržaj i način vođenja upisnika skloništa pravilnikom propisuje ministar.

Jedinice lokalne samouprave

Članak 62.

- (1) Poslove sakupljanja napuštenih ili izgubljenih životinja organiziraju i financiraju jedinice lokalne samouprave.
- (2) Na području svake jedinice područne (regionalne) samouprave mora se osnovati najmanje jedno sklonište u kojem je osigurano najmanje 50 smještajnih mjesta za životinje.
- (3) Sve jedinice lokalne samouprave obvezne su sudjelovati u financiranju osnivanja i rada skloništa iz stavka 2. ovoga članka.
- (4) Jedinica lokalne samouprave može sklopiti ugovor o sakupljanju i zbrinjavanju napuštenih ili izgubljenih životinja sa skloništem osobe iz članka 61. stavka 1. ovoga Zakona koje se nalazi na području jedinice područne (regionalne) samouprave u kojoj je smještena jedinica lokalne samouprave.
- (5) Način postupanja s napuštenim ili izgubljenim životinjama propisuju općim aktima predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave.
- (6) Jedinice lokalne samouprave mogu propisati trajnu sterilizaciju kao obavezan način kontrole razmnožavanja.

Troškovi u skloništu

Članak 63.

Troškove skrbi, sterilizacije, označavanja i veterinarske zaštite napuštenih ili izgubljenih životinja u skloništu koje su osnovala jedna ili više jedinica lokalne samouprave ili u slučaju sklapanja ugovora o sakupljanju odnosno zbrinjavanju životinja s osobama iz članka 61. stavka 1. ovoga Zakona financiraju jedinice lokalne samouprave, a ako je vlasnik životinje poznat ili se naknadno utvrdi dužan je podmiriti troškove skrbi, sterilizacije, označavanja i veterinarske zaštite.

Djelatnost skloništa

Članak 64.

- (1) Sklonište čiji rad financira jedinica lokalne samouprave mora:
  1. primati prijave o napuštenim i izgubljenim životinjama
  2. organizirati samostalno ili u suradnji s jedinicama lokalne samouprave sakupljanje i prijevoz izgubljenih i napuštenih životinja do skloništa
  3. osigurati smještaj izgubljenih i napuštenih životinja
  4. osigurati smještaj životinja iz članka 81. stavka 1. ovoga Zakona.
- (2) Sva skloništa za životinje moraju:
  1. osigurati veterinarsko-zdravstvenu zaštitu životinja
  2. osigurati označavanje pronađenih neoznačenih pasa u roku od deset dana od dolaska u sklonište
  3. osigurati označavanje i registraciju mačaka
  4. osigurati trajnu sterilizaciju pronađenih pasa i mačaka, osim ako je životinja označena pa je moguće pronaći vlasnika i vratiti životinju
  5. tražiti vlasnike napuštenih i izgubljenih životinja ili ih nastojati umoliti oglašavanjem putem sredstava javnog priopćavanja i na druge načine
  6. voditi evidencije o pronađenim životinjama i njihovu udomljavanju ili usmrćivanju
  7. voditi evidenciju osoba iz članka 55. ovoga Zakona.
- (3) Osim mjera iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, sklonište mora provoditi mjere koje odredi veterinarska inspekcija.

Postupanje sa životinjama u skloništu

Članak 65.

- (1) Svaka osoba koja udomi psa iz skloništa mora psa u roku od 72 sata prijaviti veterinarskoj organizaciji ili ambulanti veterinarske prakse koja je ovlaštena za vođenje Upisnika kućnih ljubimaca.
- (2) Ako u roku od 14 dana od dana objave podataka u skladu s člankom 68. stavcima 1. i 3. ovoga Zakona vlasnik nije dostavio zahtjev za vraćanje životinje, sklonište postaje vlasnik životinje te je može udomiti.
- (3) Životinja iz skloništa koja se ne vrati vlasniku ostaje u skloništu do udomljenja.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, u slučajevima iz članka 11. stavka 1. točaka 1., 2., 3., 4., 6., 7., 13., 14. i 17. ovoga Zakona životinju u skloništu moguće je usmrtiti.
- (5) Sklonište o provedenim mjerama iz stavaka 3. i 4. ovoga članka jednom godišnje izvješćuje jedinicu lokalne samouprave koja je osnovala sklonište ili koja je sa skloništem sklopila ugovor o financiranju rada skloništa.

Životinje u skloništu

Članak 66.

- (1) Sklonište ima pristup podacima o označavanju kućnih ljubimaca iz Upisnika kućnih ljubimaca koji vodi nadležno tijelo.
- (2) Ako se psi iz skloništa unose u države članice Europske unije ili treće zemlje, vlasnik psa mora nadležnoj veterinarskoj organizaciji ili ambulanti veterinarske prakse koja je ovlaštena za vođenje upisnika iz stavka 1. ovoga članka prijaviti mjesto odredišta gdje će pas biti smješten i podatke o novom udomitelju što se upisuje u upisnik iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Pravne ili fizičke osobe ili udruge koje smještaju napuštene ili izgubljene pse u svrhu daljnjeg udomljavanja moraju udovoljavati uvjetima iz članka 61. ovoga Zakona.

Napuštene i izgubljene životinje

Članak 67.

- (1) Vlasnik kućnog ljubimca mora u roku od tri dana od dana gubitka kućnog ljubimca prijaviti njegov nestanak skloništu za životinje, a u roku od 14 dana od dana gubitka psa veterinarskoj organizaciji ili ambulanti veterinarske prakse koja je ovlaštena za vođenje Upisnika kućnih ljubimaca.
- (2) Nalaznik napuštene ili izgubljene životinje mora u roku od tri dana od nalaska životinje obavijestiti sklonište, osim ako je životinju u tom roku vratio vlasniku.
- (3) Životinja se ne smješta u sklonište ako se po nalasku životinje može utvrditi njezin vlasnik te se životinja odmah vraća vlasniku, osim ako vlasnik odmah ne može doći po životinju.
- (4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, životinja se ne vraća vlasniku ako se vlasnik očitovao da se odriče životinje ili se može nedvojbeno utvrditi da je napustio životinju.

Jedinstveni informacijski centar

Članak 68.

- (1) Radi obavljanja poslova iz članka 64. stavka 1. ovoga Zakona osnivači skloništa iz članka 61. stavka 1. i 2. i članka 62. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona dužni su podatke o napuštenim i izgubljenim kućnim ljubimcima evidentirati putem jedinstvenog informacijskog centra za napuštene i izgubljene životinje u Upisniku kućnih ljubimaca koji vodi nadležno tijelo.
- (2) Nadležno tijelo osigurava dostupnost evidentiranja životinja iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Sklonište u jedinstveni informacijski centar iz stavka 1. ovoga članka evidentira sljedeće podatke:
  - datum prijave nestanka životinje
  - datum nalaska životinje
  - lokaciju nalaska životinje
  - vrstu životinje i pasminu
  - spol životinje
  - fotografiju životinje u boji
  - identifikacijsku oznaku životinje (ako je primjenjivo)
  - podatke o skloništu u kojem se životinja nalazi (naziv, adresa, OIB i broj odobrenja nadležnog tijela)
  - datum udomljavanja životinje.
- (4) Podaci o životinjama iz stavka 3. ovoga članka dostupni su javnosti.

Poticanje zaštite životinja

Članak 69.

Nadležna tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave obvezna su razvijati svijest javnosti, a osobito mladih, o zaštiti životinja.

Koordinacijske radne skupine

Članak 70.

- (1) Tijela jedinica područne (regionalne) samouprave u svrhu ispunjavanja obveza iz članka 65. ovoga Zakona moraju organizirati koordinacijske radne skupine.
- (2) Koordinacijske radne skupine iz stavka 1. ovoga članka sastoje se od najmanje predstavnika jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, predstavnika skloništa za životinje ako postoji na području područne (regionalne) samouprave, predstavnika nevladinih organizacija za zaštitu životinja, predstavnika upravnog tijela jedinica lokalne samouprave nadležnog za komunalno gospodarstvo, predstavnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove iz mjesne nadležnosti policijske uprave, Hrvatske veterinarske komore i veterinarskog inspektora, a po potrebi mogu se uključiti i predstavnici drugih pravnih i fizičkih osoba.

(3) Zadaća koordinacijske radne skupine iz stavka 2. ovoga članka je koordinacija u primjeni propisa iz područja zaštite životinja te razvoj dobre prakse, a u svrhu zaštite zdravlja i dobrobiti životinja, kroz povećanje svijesti javnosti i posjednika o odgovornom posjedovanju životinja što uključuje:

- praćenje problematike zbrinjavanja napuštenih životinja na području njihove područne (regionalne) samouprave te donošenje mjera za smanjenje broja napuštenih pasa
- poticanje označavanja životinja za koje ne postoji obveza označavanja
- razvoj smjernica dobre prakse o primjerenom smještaju i skrbi za životinje
- poticanje kontrole razmnožavanja kućnih ljubimaca, osobito pasa i mačaka
- razvoj smjernica dobre prakse vezano za rad skloništa
- poticanje udomljavanja pasa iz skloništa
- edukativno djelovanje o potrebi zaštite životinja i odgovornom posjedovanju životinja (označavanje životinja, cijepljenje protiv bjesnoće, smještaj i skrb za životinje, kontrola razmnožavanja životinja, zabrana napuštanja životinja)
- praćenje rada skloništa vezano za oglašavanje životinja za udomljavanje
- provođenje mjera za osiguranje zdravlja i dobrobiti životinja te vođenje propisanih evidencija
- predlaganje i sudjelovanje u izradi uvjeta za držanje kućnih ljubimaca
- unaprijeđenje zaštite životinja, ovisno o problemima i interesima jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave.

(4) Koordinacijska radna skupina iz stavka 1. ovoga članka predlaže čelniku jedinice područne (regionalne) samouprave mjere za smanjenje broja napuštenih životinja na njihovu području.

(5) Svaka jedinica područne (regionalne) samouprave mora odrediti osobu odgovornu za dobrobit životinja koja mora biti član koordinacijske radne skupine iz stavka 1. ovoga članka.

Program kontrole populacije napuštenih pasa

Članak 71.

(1) Tijela jedinica područne (regionalne) samouprave donose Program kontrole populacije napuštenih pasa uzimajući u obzir prijedloge koordinacijske radne skupine iz članka 70. stavka 4. ovoga Zakona te ga dostavljaju nadležnom tijelu na procjenu.

(2) Pri izradi Programa iz stavka 1. ovoga članka mora se voditi računa o preporukama za kontrolu populacije pasa lualica Svjetske organizacije za zdravlje životinja (OIE).

(3) Program iz stavka 1. ovoga članka ažurira se svakih pet godina te se po provedenim izmjenama do kraja veljače sljedeće godine dostavlja nadležnom tijelu na procjenu.

(4) Tijela jedinica područne (regionalne) samouprave osiguravaju tehničku podršku za održavanje sastanaka koordinacijske radne skupine iz članka 70. ovoga Zakona na način da osiguraju prostor za sastanak, potrebnu opremu za prezentaciju te osobu koja će koordinirati sastankom i pisati zaključke sa sastanka.

(5) Koordinacijska radna skupina iz članka 70. ovoga Zakona donosi poslovnik o svom radu.

DIO DESETI

ZAŠTITA ŽIVOTINJA U TRGOVINAMA ZA PRODAJU KUĆNIH LJUBIMACA

Trgovine za prodaju kućnih ljubimaca

Članak 72.

(1) Trgovina za prodaju kućnih ljubimaca i prostori veleprodaja ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(2) Trgovine za prodaju kućnih ljubimaca i prostori veleprodaja moraju osigurati način držanja kućnih ljubimaca prema njihovim potrebama i skrb o njima te moraju udovoljavati uvjetima glede nastambi u kojima su smješteni kućni ljubimci.

(3) Udovoljavanje uvjetima trgovina za prodaju kućnih ljubimaca i prostora veleprodaje utvrđuje stručno povjerenstvo koje pruža stručnu pomoć radi donošenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Nadležno tijelo vodi upisnik trgovina i veleprodaja iz stavka 1. ovoga članka i objavljuje ga na svojim mrežnim stranicama.

(5) Način držanja kućnih ljubimaca u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca i prostorima veleprodaje u skladu sa stavkom 2. ovoga članka te sadržaj i način vođenja upisnika iz stavka 4. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Prodaja kućnih ljubimaca

Članak 73.

(1) Kućni ljubimci za prodaju u trgovinama iz članka 72. stavka 1. ovoga Zakona moraju potjecati iz uzgoja registriranih ili od vlasnika životinja evidentiranih u skladu s člankom 54. ovoga Zakona ili trgovina i prostora veleprodaje registriranih u skladu s člankom 72. ovoga Zakona ili od pravnih ili fizičkih osoba ovlaštenih za prodaju kućnih ljubimaca od strane nadležnih tijela u državama članicama Europske unije ili trećim zemljama.

(2) U trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca moraju se osigurati pisane upute o značajkama vrste životinja te o odgovarajućem načinu držanja životinja koje se prodaju.

(3) U trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca i prostorima veleprodaje djelatnici koji rade sa životinjama moraju biti osposobljeni za brigu o životinjama ili posjedovati istovrijedno iskustvo odnosno znanje o držanju i brizi o životinjama.

(4) Osposobljavanje osoblja i način propisivanja uputa iz stavka 2. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Zabrana prodaje životinja i oglašavanje

Članak 74.

- (1) Zabranjeno je prodavati pse, mačke i pitome vretice u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca.
- (2) Zabranjeno je prodavati životinje koje su još ovisne o majci ili koje se ne mogu samostalno hraniti te bolesne ili ozlijeđene životinje
- (3) Pri oglašavanju pasa u svrhu prodaje ili promjene vlasništva prodavač mora osigurati, a oglašivač mora objaviti broj mikročipa psa i broj mikročipa majke psa.

DIO JEDANAESTI

NADZOR

Nadležna tijela

Članak 75.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede.

(2) Inspeksijski nadzor u provođenju ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provode veterinarski odnosno poljoprivredni inspektori ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede u skladu s ovlastima određenim posebnim propisima o veterinarstvu odnosno poljoprivredi.

(3) Nadzor nad provedbom općih akata iz članka 49. stavka 4., članka 51. stavka 5. te članka 62. stavka 5. ovoga Zakona provode komunalni redari.

Inspeksijski nadzor

Članak 76.

Nadzor iz članka 75. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona obavlja se na temelju procjene rizika, nasumičnim odabirom mjesta nadzora ili po saznanju o postupanju protivno odredbama ovoga Zakona.

Pomoć pri obavljanju nadzora

Članak 77.

Policija, prema svojim ovlastima, pruža pomoć ovlaštenom podnositelju zahtjeva – nadležnom inspektoru odnosno komunalnom redaru ako se prilikom provođenja nadzora ili izvršenja rješenja opravdano očekuje pružanje otpora, sukladno posebnim propisima.

Provođenje nadzora

Članak 78.

(1) Nadležni veterinarski inspektor iz članka 75. stavka 2. ovoga Zakona tijekom provođenja inspeksijskog nadzora u slučaju sumnje na postupanje protivno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega ovlašten je pregledati objekte na gospodarstvu, prostore, prostorije, opremu i prijevozna sredstva.

(2) Vlasnici gospodarstava, prostorija, prostora, opreme i prijevoznih sredstava koji drže životinje moraju omogućiti obavljanje inspeksijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka, dati nadležnom inspektoru potrebne podatke, obavijesti i dokumentaciju te mu osigurati uvjete za nesmetan rad.

(3) Vlasnik je dužan na zahtjev nadležnog inspektora u određenom roku dostaviti ili pripremiti propisane evidencije i dokumentaciju koji su mu potrebni za provođenje inspeksijskog nadzora.

Ovlasti inspektora

Članak 79.

Nadležni veterinarski inspektor iz članka 75. stavka 2. ovoga Zakona, uz ovlasti određene propisom o veterinarstvu, u provođenju inspeksijskog nadzora ovlašten je:

1. zabraniti postupanje protivno odredbama ovoga Zakona
2. narediti mjere za uklanjanje utvrđenih nepravilnosti u određenom roku
3. posjedniku privremeno oduzeti životinju koja se nalazi u stanju na temelju kojega se može zaključiti da životinja trpi bol, patnju ili veliki strah, da je ozlijeđena ili da bi nastavak njezina života u istim uvjetima bio povezan s neotklonjivom boli, patnjom ili velikim strahom te životinju koju posjednik drži u neprimjerenim uvjetima
4. posjedniku privremeno oduzeti životinju opasnu za okolinu
5. privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili kaznenom postupku mogu poslužiti kao dokaz
6. podnositi prijavu sukladno odredbama kaznenog odnosno prekršajnog zakona.

Ovlasti komunalnog redara

Članak 80.

(1) U provedbi nadzora iz članka 75. stavka 3. ovoga Zakona komunalni redar je ovlašten:

- pregledati isprave na temelju kojih se može utvrditi identitet stranke i drugih osoba nazočnih nadzoru
- ući u prostore/prostorije u kojima se drže kućni ljubimci
- uzimati izjave stranaka i drugih osoba
- zatražiti od stranke podatke i dokumentaciju
- prikupljati dokaze na vizualni i drugi odgovarajući način
- očitati mikročip
- obavljati druge radnje u skladu sa svrhom nadzora
- podnositi kaznenu prijavu ili optužni prijedlog.

(2) Ako u provedbi nadzora u skladu s člankom 51. stavkom 5. ovoga Zakona komunalni redar zaključi da se životinja nalazi u stanju iz članka 79. točke 3. ovoga Zakona ili je opasna za okolinu u skladu s člankom 79. točkom 4. ovoga Zakona, dužan je odmah o tome obavijestiti veterinarskog inspektora koji će odlučiti o privremenom oduzimanju životinje te poduzimanju drugih mjera za koje je ovlašten.

(3) Ako komunalni redar tijekom nadzora uoči postupanje protivno odredbama ovoga Zakona, za koje nije nadležan, obavezan je o tome odmah obavijestiti veterinarskog inspektora.

(4) U svakoj situaciji koja zahtijeva pružanje veterinarske pomoći, zbrinjavanje napuštene ili izgubljene životinje, pronalazak vlasnika životinje te bilo kakvo drugo neposredno postupanje s napuštenom ili izgubljenom životinjom komunalni redar odmah obavještava sklonište.

Privremeno oduzimanje životinje

Članak 81.

(1) O privremenom oduzimanju životinje iz članka 79. točaka 3. i 4. ovoga Zakona te predmeta i dokumentacije iz članka 79. točke 5. ovoga Zakona mora se izdati potvrda, a oduzeta životinja smješta se u sklonište ili u drugi primjereni smještaj.

(2) Privremeno oduzeta životinja iz članka 79. točke 3. ovoga Zakona može biti vraćena posjedniku ako su ispunjeni uvjeti za njezino daljnje držanje određeni odredbama ovoga Zakona, a u protivnom može biti zbrinuta u skloništu ili smještena u primjereni smještaj ili po trajnom oduzimanju udomljena ili prodana.

Pravni lijekovi

Članak 82.

(1) Protiv rješenja nadležnog tijela donesenog na temelju ovoga Zakona nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor.

(2) Protiv rješenja veterinarskog inspektora donesenog na temelju ovoga Zakona u prvom stupnju nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(3) Pokretanje upravnog spora ne odgađa izvršenje rješenja iz stavka 2. ovoga članka.

Žalba protiv rješenja komunalnog redara

Članak 83.

(1) Protiv rješenja komunalnog redara može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostave rješenja, koja ne odgađa izvršenje rješenja.

(2) O žalbi izjavljenoj protiv rješenja komunalnog redara iz stavka 1. ovoga članka odlučuje upravno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave nadležno za drugostupanjske poslove komunalnog gospodarstva, odnosno ministarstvo koje je nadležno za poslove komunalnog gospodarstva ako je žalba izjavljena protiv rješenja komunalnog redara Grada Zagreba.

Novčana kazna

Članak 84.

(1) Ako komunalni redar u nadzoru utvrdi povredu u skladu s člankom 75. stavkom 3. ovoga Zakona, ima pravo i obvezu naplatiti novčanu kaznu propisanu općim aktom predstavničkog tijela jedinica lokalne samouprave.

(2) Sredstva naplaćena u skladu sa stavkom 1. ovoga članka prihod su jedinica lokalne samouprave i koriste se za potrebe zbrinjavanja napuštenih i izgubljenih životinja.

DIO DVANAESTI

PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 85.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. uvozi i prodaje životinje koje potječu iz uzgoja iz članka 5. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona (članak 5. stavak 2. točka 2.)

2. pri uzgoju životinja povećava agresivnost životinja selekcijom ili drugim metodama (članak 5. stavak 2. točka 3.)

3. huška životinje na druge životinje ili čovjeka ili ih dresira na agresivnost protivno članku 5. stavku 2. točki 4. ovoga Zakona

4. daje stimulanse ili druge nedopuštene tvari životinjama kako bi se poboljšao njihov nastup na sportskim natjecanjima ili na predstavama (članak 5. stavak 2. točka 9.)

5. koristi nedopuštene stimulanse i tvari u svrhu bržeg rasta i prirasta životinja te povećanja fizičkih performansi životinja (članak 5. stavak 2. točka 10.)

6. uzgaja životinje u svrhu proizvodnje krzna (članak 5. stavak 2. točka 21.)

7. drži u zatočeništvu dupine i ostale morske sisavce iz porodice *Cetacea* protivno članku 5. stavku 2. točki 23. ovoga Zakona

8. koristi za rasplod životinje koje nisu spolno zrele i koje nisu završile svoj rast ili životinje nakon odbijanja mladunčadi koje se još nisu oporavile ili koristi bolešću iscrpljene, ozlijeđene ili životinje koje nisu spremne za parenje (članak 5. stavak 2. točka 30.)

9. uvozi kože i proizvode od kože mladunaca tuljana u komercijalne svrhe protivno članku 5. stavku 4. ovoga Zakona

10. životinje ne usmrtno doktor veterinarske medicine ili stručno osposobljeni veterinarski tehničar pod nadzorom veterinaru (članak 11. stavak 4.)

11. kirurške zahvate na životinjama tijekom pokusa provodi protivno članku 33. stavcima 3. – 5. ovoga Zakona

12. nema osposobljeno osoblje za provođenje pokusa na životinjama, oblikovanje pokusa i projekata, skrb o životinjama i usmrćivanje životinja u skladu s člankom 34. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona

13. životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje, a koje pokazuju znakove bolesti, iscrpljenosti ili su ozlijeđene, bez odgađanja prikladno ne zbrine i ne njeguje te im ne osigura ako je potrebno veterinarsko-zdravstvenu zaštitu (članak 41. stavak 1.)

14. drži i postupa s kućnim ljubimcima na način koji ugrožava zdravlje i sigurnost ljudi, posebice djece te životinja (članak 51. stavak 2.)

15. drži psa na način protivno članku 53. stavku 2. ovoga Zakona

16. životinju do udomljenja ne drži u skloništu (članak 65. stavak 3.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 15.000,00 do 30.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. točaka 1. – 8. i točaka 14. i 15. ovoga članka uz novčanu kaznu može se izreći i oduzimanje životinje i zaštitna mjera zabrane držanja i nabavljanja druge životinje.

(5) Za prekršaj iz stavka 1. točaka 14. i 15. ovoga članka počinjen na životinji drugi put, fizičkoj osobi uz novčanu kaznu može se izreći i oduzimanje životinje i zaštitna mjera zabrane držanja i nabavljanja druge životinje.

Članak 86.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. organizira utrke pasa (članak 5. stavak 2. točka 8.)

2. prisiljava životinje na uzimanje određene hrane ili tvari, ako to ne odredi doktor veterinarske medicine u veterinarsko-zdravstvene svrhe ili u svrhe pokusa ili ako nije znanstveno opravdano (članak 5. stavak 2. točka 15.)

3. zanemaruje životinje s obzirom na njihovo zdravlje, smještaj, ishranu i njegu (članak 5. stavak 2. točka 16.)

4. hrani životinje drugim živim životinjama osim ako je to potrebno za preživljavanje životinje te ako se time oponašaju uvjeti u prirodi (članak 5. stavak 2. točka 18.)

5. koristi kopitare za izvlačenje trupaca iz šuma, osim u teško pristupačnim područjima gdje to nije moguće bez korištenja kopitara (članak 5. stavak 2. točka 31.)

6. pari domaće pse i domaće mačke s divljim životinjama iz prirode ili uzgoja (članak 5. stavak 2. točka 36.)

7. zajedno drži nezdružljive životinje (članak 5. stavak 2. točka 37.)

8. drži u zatočeništvu medvjede, osim u zoološkim vrtovima i skloništima (članak 5. stavak 2. točka 38.)

9. napusti domaću životinju, kućnog ljubimca ili uzgojenu divlju životinju i druge životinje držane pod nadzorom čovjeka (članak 6. stavak 1. točka 1.)

10. uzgojenu ili ohranjenju divlju životinju izlaže slobodnoj prirodi ili je ondje naseli, ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru (članak 6. stavak 1. točka 2.)

11. nanese lakšu ozljedu životinji pri školovanju (članak 6. stavak 1. točka 3.)

12. pravodobno ne zatraži veterinarsku pomoć i zbrinjavanje bolesnih ili ozlijeđenih životinja ili veterinarsku pomoć pri porodu ako je potrebna ili odgovarajuću njegu bolesnih, ozlijeđenih i iscrpljenih životinja (članak 6. stavak 2.)

13. životinji koju je ozlijedila ne pruži potrebnu pomoć, a ako to nije u mogućnosti sama učiniti, mora joj osigurati pružanje pomoći (članak 7. stavak 1.)

14. operacijski i zootehnički zahvat na životinjama obavlja bez anestezije ili analgezije (članak 8.)

15. ne osigura odgovarajući smještaj pokusnih životinja i skrb o njima, označavanje i identifikaciju pokusnih životinja, vođenje evidencija i izvješćivanje nadležnog tijela (članak 13. stavak 1.)

16. obavlja djelatnost uzgoja, nabave i korištenja pokusnih životinja bez rješenja o odobrenju uzgajivača, dobavljača ili korisnika (članak 13. stavak 2.)

17. ne osigura uvjete glede prostora i objekta u kojima su smještene životinje, opreme, naprava, izobrazbe i osposobljenosti osoblja te ne osigura veterinarsko-zdravstvenu zaštitu i njegu životinja, uklanjanje nusproizvoda i stručnu osobu odgovornu za dobrobit pokusnih životinja (članak 13. stavak 4.)

18. uzgaja, nabavlja, koristi i postupa s pokusnim životinjama protivno članku 13. stavku 5. ovoga Zakona

19. ne obavijesti nadležno tijelo o značajnijoj promjeni strukture ili funkcije objekta u kojem su smještene pokusne životinje u skladu s člankom 14. stavkom 1. ovoga Zakona

20. za vrijeme trajanja zabrane rada zbog utvrđenih nepravilnosti i po ukidanju rješenja veterinarskog inspektora zbog nepoštivanja roka u kojem mora ukloniti nepravilnosti ne osigura dobrobit životinja u skladu s člankom 15. stavkom 4. ovoga Zakona

21. ne osnuje povjerenstvo za dobrobit životinja (članak 16. stavak 1.)

22. provodi pokus bez rješenja o odobrenju iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona i bez projekta koji je odobrilo nadležno tijelo (članak 17. stavak 1.)

23. pokuse ne provodi prema rješenju (članak 20. stavak 1. točka 1.)

24. ne osigura da pokusne životinje po završetku pokusa liječi ili usmrti ako je usmrćivanje potrebno zbog dobrobiti životinja (članak 20. stavak 1. točka 2.)

25. koristi pokusnu životinju koja je već bila korištena u jednom ili u više pokusa u novom pokusu protivno članku 20. stavku 1. točki 4. ovoga Zakona

26. provodi pokus protivno njegovoj svrsi (članak 23. stavak 1.)

27. pokus provodi u okviru projekta koji nije odobrilo nadležno tijelo (članak 24. stavak 1. točka 1.)

28. pokus provodi izvan prostora korisnika protivno članku 24. stavku 1. točki 2. ovoga Zakona

29. pokus provodi na životinjama koje nisu u općoj ili lokalnoj anesteziji protivno članku 24. stavku 1. točki 3. ovoga Zakona

30. ne provodi pokus na laboratorijskim životinjama koje su uzgojene za korištenje u pokusima protivno članku 24. stavku 1. točki 4. ovoga Zakona

31. ne provodi pokus u skladu s načelom 3R (članak 24. stavak 1. točka 5.)
32. za provođenje pokusa ne osigura dovoljno obrazovanog i osposobljenog osoblja protivno članku 24. stavku 1. točki 6. ovoga Zakona
33. za provođenje pokusa ne osigura naprave i opremu protivno članku 24. stavku 1. točki 7. ovoga Zakona
34. provodi pokus koji nije dopušten u skladu s člankom 24. stavkom 2. ovoga Zakona
35. koristi izolirane organe, tkiva i trupove laboratorijskih životinja bez rješenja nadležnog tijela protivno članku 25. stavku 1. ovoga Zakona
36. uzgaja, nabavlja, koristi i postupa s laboratorijskim životinjama protivno članku 25. stavku 5. ovoga Zakona
37. u znanstvene i obrazovne svrhe koristi druge vrste životinja, a ne laboratorijske životinje protivno članku 26. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona
38. koristi životinje za proizvodnju bioloških pripravaka bez rješenja o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka protivno članku 28. stavku 2. ovoga Zakona
39. provodi pokuse na životinjama protivno članku 30. ovoga Zakona
40. oblikovanje, planiranje i osmišljavanje projekta provode osobe bez odgovarajućih znanja i koje nisu osposobljene protivno članku 33. stavku 1. ovoga Zakona
41. postupke pri proizvodnji bioloških pripravaka ne provode doktori veterinarske medicine ili iznimno pri proizvodnji bioloških pripravaka koji se koriste u pokusima u okviru projekta ne provode druge osobe na: mišu, štakoru, zamorcu, zlatnom hrčku, kineskom hrčku, mongolskom skakaču i kuniću u skladu s člankom 33. stavkom 2. ovoga Zakona
42. drži životinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje protivno članku 39. stavku 4. ovoga Zakona
43. drži telad koja se uzgaja i koristi u svrhu proizvodnje protivno članku 39. stavku 5. ovoga Zakona
44. drži svinje koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje protivno članku 39. stavku 6. ovoga Zakona
45. drži piliće koji se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje protivno članku 39. stavku 7. ovoga Zakona
46. drži kokoši nesilice koje se uzgajaju i koriste u svrhu proizvodnje protivno članku 39. stavku 8. ovoga Zakona
47. ne osigura dovoljan broj osposobljenih osoba za brigu o životinjama (članak 40. stavak 1.)
48. vezuje divlje životinje protivno članku 43. ovoga Zakona
49. za izgradnju i opremanje nastambe koristi materijale koji su opasni za životinje i djeluju štetno na njihovo zdravlje te koji se ne mogu lako čistiti, prati i dezinficirati protivno članku 45. stavku 1. ovoga Zakona
50. koristi za smještaj životinja nastambe, prostore i opremu koje imaju oštre kutove, rubove ili dijelove na kojima bi se životinja mogla ozlijediti protivno članku 45. stavku 2. ovoga Zakona
51. za životinje držane izvan nastambi ne osigura zaklon od nepovoljnih vremenskih i klimatskih uvjeta, grabežljivaca i drugih opasnosti za njihovo zdravlje i dobrobit protivno članku 45. stavku 3. ovoga Zakona
52. ne kontrolira životinje smještene na gospodarstvu ili u takvim sustavima uzgoja i držanja pri kojima njihovo zdravlje i dobrobit ovise o brizi ljudi u skladu s člankom 46. stavkom 1. ovoga Zakona
53. ne osigura opremu u skladu s člankom 46. stavcima 2. i 3. ovoga Zakona
54. divlje životinje drži i uzgaja protivno članku 47. ovoga Zakona
55. prodaje ili daje kućne ljubimce maloljetnim osobama (članak 50. stavci 1. i 2.)
56. ne zbrine mladunčad vlastitih kućnih ljubimaca (članak 52. stavak 2.)
57. uzgaja kućne ljubimce namijenjene prodaji bez rješenja (članak 54. stavak 1.)
58. drži kućne ljubimce namijenjene prodaji protivno članku 54. stavku 5. ovoga Zakona
59. objekt za privremeni smještaj kućnih ljubimaca ne ispunjava uvjete u skladu s člankom 56. stavkom 6. ovoga Zakona
60. drži životinje u zoološkom vrtu protivno članku 57. stavku 5. ovoga Zakona
61. zoološki vrt ne osigura nastambe koje prostorom i opremom udovoljavaju osnovnim potrebama svake životinjske vrste te ako, prema potrebi, ne osigura uz zatvoreni prostor i otvoreni prostor za kretanje životinja (članak 58. stavak 1. točka 1.)
62. zoološki vrt ne osigura životinjama primjerenu hranu i vodu u potrebnim dnevnim količinama (članak 58. stavak 1. točka 2.)
63. zoološki vrt ne osigura veterinarsko-zdravstvenu zaštitu životinja (članak 58. stavak 1. točka 3.)
64. zoološki vrt ne osigura zaštitu životinja od posjetitelja (članak 58. stavak 1. točka 5.)
65. zoološki vrt ne osigura zaštitu posjetitelja od životinja (članak 58. stavak 1. točka 6.)
66. zoološki vrt ne osigura osposobljeno osoblje koje se brine o životinjama (članak 58. stavak 1. točka 7.)
67. zoološki vrt ne osigura plan zbrinjavanja životinja u slučaju njegovog zatvaranja (članak 58. stavak 1. točka 8.)
68. životinje drži u cirkusima i koristi u cirkuskim predstavama protivno članku 59. ovoga Zakona
69. koristi životinje pri snimanju filmova i televizijskih emisija te za izložbe, smotre, natjecanja životinja, predstave i u druge svrhe radi predstavljanja životinja bez suglasnosti nadležnog veterinarskog inspektora (članak 60. stavak 1.)
70. za potrebe snimanja filmova i televizijskih emisija te za izložbe, smotre, natjecanja životinja, predstave i u druge svrhe radi predstavljanja životinja koristi divlje životinje premještene iz njihova životnog prostora (članak 60. stavak 3.)
71. sklonište ne osigura smještaj izgubljenih i napuštenih životinja (članak 64. stavak 1. točka 3.)
72. sklonište ne osigura smještaj životinja iz članka 81. stavka 1. ovoga Zakona (članak 64. stavak 1. točka 4.)
73. sklonište ne osigura veterinarsko-zdravstvenu zaštitu životinja (članak 64. stavak 2. točka 1.)
74. sklonište ne osigura označavanje pronađenih neoznačenih pasa u roku od deset dana od dolaska u sklonište (članak 64. stavak 2. točka 2.)
75. sklonište ne osigura označavanje i registraciju mačaka (članak 64. stavak 2. točka 3.)
76. sklonište ne osigura trajnu sterilizaciju pronađenih pasa i mačaka, osim ako je životinja označena pa je moguće pronaći vlasnika i vratiti životinju (članak 64. stavak 2. točka 4.)

77. sklonište ne traži vlasnike napuštenih i izgubljenih životinja ili ih ne nastoji udomiti oglašavanjem putem sredstava javnog priopćavanja i na druge načine (članak 64. stavak 2. točka 5.)

78. sklonište ne vodi evidencije o pronađenim životinjama i njihovom udomljavanju ili usmrćivanju protivno članku 64. stavku 2. točki 6. ovoga Zakona

79. sklonište ne vodi evidenciju osoba iz članka 55. ovoga Zakona (članak 64. stavak 2. točka 7.)

80. udomi životinju prije isteka roka od 14 dana protivno članku 65. stavku 2. ovoga Zakona

81. pri unosu u države članice Europske unije ili izvozu u treće zemlje ne prijavi mjesto odredišta gdje će pas biti smješten i podatke o novom udomitelju protivno članku 66. stavku 2. ovoga Zakona

82. pri smještaju napuštenih ili izgubljenih pasa u svrhu daljnjeg udomljavanja ne udovoljava uvjetima za sklonište u skladu s člankom 66. stavkom 3. ovoga Zakona

83. podatke o napuštenim i izgubljenim životinjama ne evidentira putem jedinstvenog informacijskog centra za napuštene i izgubljene životinje u skladu s člankom 68. stavkom 1. ovoga Zakona

84. ne osigura način držanja kućnih ljubimaca prema njihovim potrebama i skrb o njima u skladu s člankom 72. stavkom 5. ovoga Zakona

85. prodaje kućne ljubimce protivno članku 73. stavku 1. ovoga Zakona

86. ne osigura pisane upute o značajkama vrste životinja te o odgovarajućem načinu držanja životinja koje se prodaju (članak 73. stavak 2.)

87. prodaje pse, mačke i pitome vretice u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca protivno članku 74. stavku 1. ovoga Zakona

88. prodaje životinje koje su još ovisne o majci ili koje se ne mogu samostalno hraniti te bolesne ili ozlijeđene životinje protivno članku 74. stavku 2. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 15.000,00 do 30.000,00 kuna.

Članak 87.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička i pravna osoba ako:

1. drži životinje u svrhu ukrašavanja prostora u ugostiteljskim i trgovačkim objektima, osim u objektima registriranima za prodaju kućnih ljubimaca ili ako se životinjama osiguraju primjereni uvjeti držanja i onemoguću uznemiravanje (članak 5. stavak 2. točka 33.)

2. drži i koristi divlje životinje u svrhu prikazivanja javnost, osim u zoološkim vrtovima (članak 5. stavak 2. točka 34.)

3. prevozi životinje protivno članku 12. stavku 2. ovoga Zakona

4. se ne upiše u evidenciju u skladu s člankom 40. stavkom 2. ovoga Zakona

5. ne vodi evidencije u skladu s člankom 40. stavcima 4. i 5. ovoga Zakona

6. ne postupi prema naredbi ministra glede kontrole razmnožavanja napuštenih pasa ako se na području pojedine jedinice lokalne samouprave utvrdi velik broj napuštenih pasa u skladu s člankom 52. stavkom 5. ovoga Zakona

7. kao posjednik više od 20 pasa ili 20 mačaka ne udovolji uvjetima iz članka 61. ovoga Zakona (članak 55. stavak 3.)

8. ne udovolji uvjetima za sklonište u odnosu na smještaj, hranidbu, osoblje i postupanje sa životinjama (članak 61. stavak 4.)

9. ne drži životinje u skloništu u skladu s člankom 61. stavkom 7. ovoga Zakona

10. ne omoguću obavljanje inspeksijskog nadzora (članak 78. stavak 2.)

11. pusti pse u dijelove lovišta namijenjene uzgoju i zaštiti divljači u vremenu od 1. ožujka do 30. rujna (članak 48. stavak 3.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 88.

(1) Novčanom kaznom od 8000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. daje žive životinje kao nagrade u igrama na sreću (članak 5. stavak 2. točka 6.)

2. izlaže pse s kupiranim ušima i repovima, osim lovačkih pasa (članak 5. stavak 2. točka 35.)

3. ne da usmrtni životinju koja trpi jaku i neotklonjivu bol (članak 11. stavak 5.)

4. ne prijavi udomljenje psa u roku od 72 sata (članak 65. stavak 1.)

5. ne prijavi gubitak kućnog ljubimca u roku od tri dana te gubitak psa u roku od 14 dana u skladu s člankom 67. stavkom 1. ovoga Zakona

6. ne prijavi nalazak životinje u roku od tri dana u skladu s člankom 67. stavkom 2. ovoga Zakona

7. pri oglašavanju pasa u svrhu prodaje ili promjene vlasništva ne objavi broj mikročipa psa i broj mikročipa majke psa u skladu s člankom 74. stavkom 3. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 3000,00 do 5000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 1000,00 do 2000,00 kuna.

Članak 89.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako:

1. spolno opći sa životinjom ili na drugi način zadovoljava spolne potrebe pomoću životinje (članak 5. stavak 2. točka 25.)

2. baci petarde na životinje ili druga pirotehnička sredstva, osim u interventnim situacijama kada se u skladu s posebnim propisima provodi rastjerivanje životinja (članak 5. stavak 2. točka 29.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. točke 1. ovoga članka počinjen na kućnom ljubimcu fizičkoj osobi uz novčanu kaznu

može se izreći i oduzimanje kućnog ljubimca i zaštitna mjera zabrane držanja i nabavljanja druge životinje.

Članak 90.

Novčanom kaznom od 15.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba jedinice lokalne samouprave ili područne (regionalne) samouprave ako:

1. ne organizira pružanje potrebne pomoći životinjama kada nije moguće utvrditi tko je ozlijedio životinju, a vlasnik životinje je nepoznat (članak 7. stavak 2.)
2. ne osigura sakupljanje napuštenih ili izgubljenih životinja (članak 62. stavak 1.)
3. jedinica lokalne samouprave ne sudjeluje u financiranju osnivanja i rada skloništa iz članka 62. stavka 2. ovoga Zakona (članak 62. stavak 3.)
4. ne organizira koordinacijsku radnu skupinu (članak 70. stavak 1.)
5. ne imenuje osobu odgovornu za dobrobit životinja (članak 70. stavak 5.).

Članak 91.

(1) Novčanom kaznom od 1000,00 do 2000,00 kuna kaznit će se voditelj projekta kao fizička osoba ako provodi projekt protivno članku 22. stavku 1. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 1000,00 do 2000,00 kuna kaznit će se voditelj pokusa kao fizička osoba ako provodi pokus protivno članku 22. stavku 2. ovoga Zakona.

DIO TRINAESTI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 92.

Medvjedi koji se na dan stupanja na snagu ovoga Zakona drže u zatočeništvu, osim u zoološkim vrtovima i skloništima, moraju se smjestiti u sklonište do 31. prosinca 2018.

Članak 93.

Jedinice lokalne samouprave koje do dana stupanja na snagu ovoga Zakona nisu osnovale sklonište u skladu s člankom 62. stavkom 2. ovoga Zakona najkasnije do 31. prosinca 2018. obvezne su osnovati sklonište.

Članak 94.

(1) Jedinice lokalne samouprave dužne su do 30. lipnja 2018. osigurati nadzor provedbe obveznog mikročipiranja pasa određenog propisom o veterinarstvu, kod posjednika pasa čiji psi nisu upisani u Upisnik kućnih ljubimaca.

(2) Nadzor iz stavka 1. ovoga članka u skladu s člankom 80. stavkom 1. podstavkom 6. ovoga Zakona provode komunalni redari.

Članak 95.

(1) Obvezuje se ministar da će provedbeni propis iz članka 61. stavka 7. ovoga Zakona donijeti u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a provedbene propise iz članka 5. stavka 4., članka 13. stavka 5., članka 14. stavka 3., članka 15. stavka 5., članka 17. stavka 6., članka 18. stavka 6., članka 19. stavka 3., članka 20. stavka 3., članka 23. stavka 5., članka 25. stavka 5., članka 29. stavka 3., članka 31. stavka 4., članka 33. stavka 6., članka 34. stavka 5., članka 37. stavka 3., članka 39. stavka 4. – 8., članka 40. stavka 5., članka 53. stavka 2., članka 54. stavka 5., članka 56. stavka 6., članka 57. stavka 5., članka 72. stavka 5. i članka 73. stavka 4. ovoga Zakona donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi sljedeći propisi doneseni na temelju Zakona o dobrobiti životinja (»Narodne novine«, br. 19/99.):

– Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati skloništa za životinje i higijenski servisi (»Narodne novine«, br. 110/04., 121/04. i 29/05.)

– Pravilnik o uvjetima za osnivanje i rad zooloških vrtova (»Narodne novine«, br. 67/05.).

(3) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi sljedeći propisi doneseni na temelju Zakona o zaštiti životinja (»Narodne novine«, br. 135/06., 37/13. i 125/13.):

– Pravilnik o određivanju minimalnih pravila za zaštitu pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa (»Narodne novine«, br. 79/08.)

– Pravilnik o opasnim psima (»Narodne novine«, br. 117/08.)

– Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji (»Narodne novine«, br. 56/09.)

– Pravilnik o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (»Narodne novine«, br. 44/10.)

– Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu kokoši nesilica (»Narodne novine«, br. 77/10., 99/10. – ispravak i 51/11.)

– Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu teladi (»Narodne novine«, br. 110/10.)

– Pravilnik o registraciji gospodarstava na kojima se drže kokoši nesilice (»Narodne novine«, br. 113/10., 5/13. i 36/13.)

– Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu svinja (»Narodne novine«, br. 119/10.)

– Pravilnik o postupku prikupljanja podataka tijekom inspekcija na farmama (»Narodne novine«, br. 5/13.)

– Pravilnik o zaštiti životinja koje se koriste u znanstvene svrhe (»Narodne novine«, br. 55/13. i 39/17.)

– Naredba o zabrani uvoza koža i proizvoda od koža mladunaca određenih vrsta tuljana (»Narodne novine«, br. 51/12.).

Članak 96.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o zaštiti životinja (»Narodne novine«, br. 135/06., 37/13. i 125/13.).

Članak 97.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti životinja (»Narodne novine«, br. 135/06., 37/13. i 125/13.).

Članak 98.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim članka 70., članka 71., članka 86. stavka 1. točke 8., članka 90. točaka 3., 4. i 5. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 31. prosinca 2018.

Klasa: 022-03/17-01/79

Zagreb, 4. listopada 2017.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Gordan Jandroković, v. r.